

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

I.

2025/2026

**SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ**

OBSAH

1. Já na prvním místě? (<i>Petr Gallus</i>)	9
klíčová slova: hřích, povolání, služba	
2. Mlčící Bůh (<i>Alžběta Hatajová</i>)	15
klíčová slova: ztráta, hněv, důvěra	
3. Až se tě zeptají, co Bůh chce a proč (<i>Jan Keřkovský</i>)	21
klíčová slova: tradice, důvěra, požehnání	
4. Vezmi svůj kříž (<i>Roman Mazur</i>)	27
klíčová slova: Mesiáš, následování, oběť	
5. Protože jí bylo tolik odpuštěno... (<i>Martin Sabo</i>)	35
klíčová slova: hřích, odpuštění, láska	
6. Saulovo pokušení (<i>Markéta Slámová</i>)	41
klíčová slova: selhání, samota, pokušení	
7. Co nám říká Ježíšova povánoční cesta (<i>Tomáš Trusina</i>)	47
klíčová slova: poselství, naděje, vysvobození	
8. Otevřené dveře (<i>Martina Zuštinová</i>)	53
klíčová slova: beznaděj, směřování, změna	
9. Bože, smiluj se nade mnou hříšným (<i>Štěpán Hájek</i>)	59
klíčová slova: posila, pýcha, milost	
10. O potopě a naději (<i>Jana Hofmanová</i>)	63
klíčová slova: zlovůle, naděje, Boží smlouva	
11. Vyjít druhému naproti (<i>Miloš Lapáček</i>)	69
klíčová slova: důvěra, odpuštění, Boží milost	
12. Bůh tě neopustí (<i>Ludmila Míchalová Mikšíková</i>)	75
klíčová slova: svoboda, postní doba, vztahy	

13. Pán je potřebuje (<i>Petr Sláma</i>)	81
klíčová slova: spása, oběť, Boží království	
14. Bylo by nám jako ve snu (<i>David Šorm</i>)	87
klíčová slova: vděčnost, deziluze, čas	
15. I s apokalypsou přichází naděje (<i>Zdeněk Turek</i>)	93
klíčová slova: pomíjivost, znamení, vykoupení	

Já na prvním místě?

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který jest a který přijíti má, od našeho Pána Ježíše Krista. Sestry a bratři, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 36,8–10

PÍSEŇ: NEZ 754 *Hory, doly, stráně*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme, že do rychlého tempa našich všedních dní, do starostí a zpocených čel přichází neděle, kdy se můžeme při bohoslužbách zastavit, vydechnout a načerpat naději a nové síly do všeho, co nás čeká. Je okolo nás nějak stále víc divností, máme pocit, že mezi lidmi stoupá neurvalost, bezohledný egoismus, vzájemné obviňování. Hodně planou emoce, zatímco rozum a klid spíše ostrouhávají.

Tvůj Duch je ovšem Duchem pravdy a pokoje. O něj prosíme. Daruj nám svého Ducha, který učí nejdříve naslouchat a potom mluvit, nejdříve přemýšlet a potom jednat, dát prostor také druhým a pohlížet na ně s láskou. Prosíme, ať se po dnešních bohoslužbách dokážeme podívat na sebe i okolo sebe nově, lépe, poctivěji a s ještě větší láskou.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 5,27–32

PÍSEŇ: NEZ 320 *Já chtěl bych, Bože můj*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1Tm 1,12–17.

Sestry a bratři, když se podíváte do zrcadla, co vidíte? Unaveného člověka? Ráno je to

horší a chvíli to trvá, odpoledne lepší? Anebo obráceně, ráno dobrý, ale přes den se to zhoršuje? Někteří dokáží velmi dovedně klamat tělem – stačí nějaká doba v koupelně a vyjde dáma či švihák, zdánlivě bez poskvrnky.

Přitom život na nás zanechává nesmazatelné stopy, jizvy, šrámy, vrásky, na těle i na duši, některé zakrýt jdou, jiné jen s obtížemi, některé vůbec. Nabízí se trochu ohlédnutí zpět a bilance, co všechno jsme zase za uplynulou dobu nastrádali, co jsme poztráceli, co se povedlo a co ne. Kolik energie jsme vydali – a kolikrát se stalo, že jsme něco mysleli fakt dobře, a přitom se to nepovedlo, pokazilo, vyšlo vniveč, anebo jsme přitom dokonce něco pokazili a nadělali víc škody než užitku. Kdybychom se podívali na všechny ty svoje jizvy a šrámy, které z nich jsou zaviněné zvenčí a za které si můžeme my sami? Dá se to vůbec takhle rozlišit, anebo je to nerozpletné klubko všeho, co nám život přináší, a my se to snažíme nějak ustát, využít, zkorigovat, někdy jako sloni v porcelánu, jindy celkem elegantně? Jak bychom takhle ve zpětném pohledu hodnotili sami sebe?

Vezmu to trochu oklikou. Menší děti se rády doptávají na všelijaká nej, až z toho mnohdy jde rodičům hlava kolem: jaké je nejrychlejší auto na světě? Do kolika nejvíc umíš napočítat? Kdo má největší dům? Kolik nejvíc plyšáků by se mně vešlo do pokoje? Těžko se na takové otázky odpovídá, to mi věřte. Ale kdyby ta otázka zněla, kdo je na světě největší hříšník, tak to bychom mnozí věděli – věděli bychom minimálně to, co by velela odpovědět naše českobratrská protestantská morálka, ve které bylo vychováváno několik generací a která v tomto měla velmi často jasno: ta správná odpověď je přece ta z Písma, ta Pavlova, jak to zaznělo v textu kázání. Kdo je největší hříšník? Já! Já jsem ten největší hříšník. Máte pravdu, pane faráři, hodně věcí se nám za ten uplynulý rok nepovedlo, tohle a tamto jsme zpackali, to, co se povedlo, nestojí za řeč, vždyť jsme jen neužiteční služebníci, kteří vykonali svoji povinnost, a to ještě celkem mizerně, mohlo to být lepší, no je důvod k pokání a vyznávání hříchů, samozřejmě, jako ten Pavel, jako ten Pavel, já na prvním místě...

To je špatně. A hned řeknu proč.

(Mimochodem, když si takovou řeč obrátíte do jejího protikladu, vyjde z toho primitivní chvástání ve stylu některých politiků. A to je taky špatně, možná ještě víc špatně. Východiskem tady tudíž není ani pýcha, ani sypaní si popela na hlavu. Musí se na to úplně jinak.)

Kdyby se apoštol Pavel podíval do zrcadla, co by viděl? On to vlastně v tom dnešním textu dělá (anebo někdo z jeho žáků, protože tohle pravděpodobně sám Pavel nepsal, na to je to moc schématické, i když věcně vyložené pavlovské. Já mu budu dál říkat prostě Pavel.) A on to říká o sobě jasně: kdo jsem byl, když se ohlédnu? Rouhač, pronásledovatel a násilník. To je dost odporné vysvědčení. Když to pojmenuje takhle, je to minulost, za kterou by se jeden styděl.

Nevím, jestli bychom se i my rovnou měli přímo stydět za svoji minulost, ale momentů, které si opakovaně přehráváme v hlavě a říkáme si, že jsme něco měli vyřešit jinak, říct jinak anebo spíš mlčet, a že je nám teď zpětně dost trapně, těch známe asi poměrně dost. Jen si zkuste vybavit, kdy jste se naposledy cítili sami divní. Znáte ten pocit? Přitom takový apoštol Pavel to měl v zásadě dobře nastavené – původně to přece byl zbožný a vzdělaný farizej, horlivý, přesvědčený o své víře, jistě přísný na ostatní i na sebe. Myslel to všechno úplně nejlépe a velmi vážně, snažil se. A pak poznal, že to všechno měl vlastně postavené špatně.

Ovšem poznal to v momentě, kdy si ho Pán Bůh povolal. A tady začíná pointa celého tohoto dění a celé této úvahy: A přece, a právě zrovna toho, kdo to sice myslel v jádru dobře, ale měl to celé špatně postavené, takže má za co se stydět, zrovna toho si Bůh povolává. Tady je ta překvapivá věc: Bůh pracuje s lidmi, kteří by z našeho lidského pohledu spíš nepřípadali v úvahu, neprošli by výběrovým řízením, PRisti a headhunteři by je začasťe škrtli ze seznamu vhodných kandidátů. Jenomže Pánu Bohu nevádí, že je někdo divnej nebo trapnej. Dokonce to z mnoha lidských příběhů vypadá, že takové lidi si vybírá obzvlášť rád, že takové lidi si vybírá na prvním místě, že právě takovým lidem platí jeho příklon a zájem.

Však to taky Pavel uvádí jako to nejdůležitější shrnutí toho, co chce říct a co zná ze své vlastní zkušenosti, dokonce to ve svém dopisu Timoteovi potřebuje říct ještě dřív, než dokončí úvodní pasáž dopisu, jak by to vyžadovaly tehdejší zvyklosti. Ještě předtím potřebuje Pavel zdůraznit, odkud pochází ta zásadní změna naší situace: Ježíš Kristus přišel, aby zachránil hříšníky. To je to věrohodné a nejdůležitější slovo, které platí právě všem těm, co se cítí divně, trapně, co pochybují, jestli nemají svůj život nakonec trochu nebo úplně špatně postavený. Ježíš Kristus přišel, aby zachránil právě hříšníky.

Pavel se pořád ještě dívá do zrcadla. Ano, kdysi rouhač, pronásledovatel a násilník.

A přesto došel slitování. Právě jemu platila a platí Boží milost. Právě jemu a jemu na prvním místě. A tohle je to, co je potřeba říct nejdřív, tohle je to první nej, s kterým stojí a padá křesťanský život – tedy i náš život: jsem ten nejprvnější, jemuž platí Boží milost, já jsem ten, za něhož Kristus zemřel, ačkoli jsem všemožně neschopně schopný a schopně neschopný.

Ne že by vyznání hříchů nebylo na místě. Je, ale celkově až na druhém místě. I sám Pavel vyznává, že dokud neuvěřil v Krista, nepochopil, že doposud žil v nevědomosti. To je problém nevědomosti, hlouposti i hříchu – dokud člověk vězí uvnitř, nedokáže si sám ze sebe uvědomit, že žije v nevědomosti, hlouposti či hříchu. Také proto nemůže být vyznání hříchů předpokladem milosti. Až Boží milost vyjevuje a ukazuje náš hřích opravdu jako hřích a v jeho plné hloubce. Vyznání hříchů není předpokladem milosti ani spásy, ale jejím vděčným důsledkem. Protože vím, že mně, právě mně, ano mně na prvním místě platí Boží milost, proto mohu upřímně, pokorně, ale také už poměrně klidně, byť se zahanbením, vyznat své hříchy. Nejsem nula, nejsem ten největší hříšník, který zaslouží jen životní minimum a měl by chodit kanálama. Hříšník jsem a zůstávám, ale ještě více a navzdory tomu jsem tím, kvůli komu Kristus přišel. Jsem tím, koho si Bůh povolává do své služby.

A tato služba není žádná otročina – Pavel právě nemluví o otrocké službě (*douleia*), ale použije slovo *diakonia*, to je služba lásky těm druhým, bez nadřazenosti či podřízenosti, služba druhým, stejným jako já, jako rovný rovnému. Nejsme jen neužiteční služebníci. Jsme ti, kteří jsou povolání do služby Boží. A v tom je další pointa: O tom, jestli jsme pro tuto službu vhodní či ne, nerozhodujeme my, žádné naše kvality či kompetence, míra schopnosti, neschopnosti, trapnosti či divnosti, ani schopnost se vychloubat, předstírat či vykázat úspěchy; rozhoduje to, jestli nás Bůh považuje k tomuto úkolu za vhodné. A jak ukázal v Kristu, je tomu tak z jeho pohledu u každého z nás, ať už jsme v pohledu sami na sebe spíš protestantsky sebemrškačtí, anebo rozšafně velikášští.

Až přijdete domů, podívejte se do zrcadla. Možná se vám to nebude zdát, možná bude zatěžko tomu uvěřit, ale právě tohle je člověk, kterému Bůh odpustil všechny dosavadní přešlapy, nedotaženosti a trapnosti, povolal si ho, postavil ho do své služby a má s ním své plány. Podívejte se doma do zrcadla. Uvidíte toho, kvůli němuž Kristus přišel, aby ho zachránil.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 340,1–6 *Ve jméno Krista doufáme*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

ty ses obětoval za nás a za náš svět. Za něj tě teď společně prosíme, prosíme úpěnlivě o tvoji přítomnost, kterou náš svět zase po čase potřebuje víc než kdy jindy. Prosíme o přítomnost tvého Ducha a jeho dary, mezi něž mimo jiné patří láska, radost a sebeovládání.

Prosíme za všechny, kteří trpí zvláštní mocných. Prosíme za místa, o kterých víme, i za ta, které naší pozornosti unikají. Prosíme i za mocné našeho světa, za jejich vnímání a rozhodování, jemuž často – mírně řečeno – nerozumíme.

Prosíme za naši společnost, ve které vzrůstá vzájemná nevraživost. Jako by ostré lokty anebo alespoň ostré slovo a vlastní zájem byly důležitější než ohleduplnost, slušnost a zdrženlivost.

Prosíme za naše vztahy v rodinách i mezi přáteli. Prosíme o sílu chovat se podle tvých norem právě tam a snažit se odsud prosvětlit naše širší okolí.

A prosíme také za naši církev a vůbec všechny křesťany, aby právě na nás bylo vidět, že to lze také jinak. Přitom vyznáváme, že to často také neumíme. Právě proto potřebujeme tvoji přítomnost a dary tvého Ducha. Své prosby vkládáme do společné modlitby, kterou nás učil náš Pán Ježíš Kristus: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 2K 3,5–6a

POŽEHNÁNÍ: 2Te 2,16–17

PÍSEŇ: NEZ 709 *Ó ujmí ruku moji*

MLČÍCÍ BŮH

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Vítejte při dnešních bohoslužbách a slyšte apoštolské pozdravení: Boží milost a láska Ježíše Krista buď se všemi vámi. Amen.

INTROIT: Ž 145,1.14.18-19

Chci tě vyvyšovat, Bože můj a Králi, tvému jménu dobrořečit navěky a navždy. Hospodin podpírá všechny klesající a všechny sehnuté napřimuje. Hospodin je blízko všem, kteří volají k němu, všem, kdo ho volají opravdově. Vyplňuje přání těch, kdo se ho bojí, slyší, když volají o pomoc, a zachrání je.

PÍSEŇ: NEZ 184 *K tobě s důvěrou oči všech vzhlíží*

MODLITBA

Všemohoucí a milosrdný Bože,
děkujeme ti za tento den, za neděli, kdy se můžeme zastavit a být spolu před tebou.

Děkujeme ti za chvíle radosti, odpočinku i nových zkušeností. Ať už se na naší cestě životem nacházíme kdekoliv, vděčně přijímáme, že jsme v bezpečí došli až sem. Nyní před námi stojí nový začátek.

Zítřka se otevrou školy, znovu začne práce, povinnosti i každodenní starosti. Prosíme tě, ať se do toho všeho vrátíme s odvahou, s radostí a s tvou přítomností v srdci.

Pane, ty víš, že někdy máme radost z nového začátku, a jindy cítíme spíš obavy, únavu nebo nejistotu. Vyslyš i naše mlčení – a dej nám sílu, kterou sami nemáme.

(Chvilé ticha.)

Osvěž nás svým Slovem, potěš svou blízkostí a proměň naše starosti v důvěru.

Ať dnešní bohoslužby nejsou jen zvykem, ale skutečným setkáním s tebou.
Setkáním s živým Kristem, který nás provází do všeho, co přijde.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Mt 27,38–46

PÍSEŇ: NEZ 395 *Nám pomoz, Pane milý*

KÁZÁNÍ

Základ pro dnešní kázání je zapsán ve 23. kapitole knihy Jób.

Na začátku knihy Jób to vypadá jako pohádka. Spravedlivý muž. Bohabojný. Zbožný. Poctivý. Má početnou rodinu – 7 synů a 3 dcery, má majetek, dobytčata, osly, ovce i velbloudy, má vážnost. Možná bychom dnes řekli – všechno mu klapě. Rodina drží pohromadě, děti vyrůstají, práce se daří, zdraví slouží.

A pak, během jediného dne, se všechno rozpadne. Ne pomalu, ne postupně. Ale náhle. Možná to znáte – někdy život běží jak po másle a pak přijde rána, která všechno změní. Telefonát od lékaře. Autonehoda. Smrt blízkého. Oheň v domě. Rozvod. V jeden den se život rozdělí na „před“ a „po“.

Tak to zažil Jób. Jednoho dne: stáda mrtvá, služebníci pobiti, děti zahynuly. Ráno měl kolem sebe desítku dětí, večer sedí v prázdném domě. Nedá se to ani domyslet. A přesto – Jób se nevzdává víry. Nepostaví se na náměstí a neřekne: „Kdyby Bůh byl, tohle by se nestalo.“ Zůstává věrný. Vydrží. Jenže – věrnost neznamená, že se člověk tváří, že se nic neděje. Neznamená, že si oblékne pobožný úsměv a předstírá, že bolest neexistuje.

Když otevřeme 23. kapitolu, slyšíme docela jiného Jóba. Ne toho zbožného a poslušného, který se smířil s Boží vůlí. Ale člověka zlomeného, unaveného, zoufalého. Člověka, který volá: „Půjdu-li vpřed – není nikde; zpět – také nic; vlevo, vpravo – nikde ho nenajdu.“

To je zkušenost mlčícího Boha.

A kdo z nás ji nezná? Kolikrát jsme chtěli, aby Bůh zasáhl, aby udělal jasno, aby odpověděl – a nic. Mlčení. Čekáme odpověď – a přichází jen prázdnota. Tohle se nám možná těžko přiznává. Někdy i v kostele se bojíme nahlas říct, že se nám Bůh zdá daleko. Že mlčí. Že

se nám rozpadl život a On se k tomu nevyjádřil. Ale Jób to říká. Bez obalu. Žádné: „Pán Bůh to nějak zařídí.“ Žádné: „To má určitě svůj mysl.“ Jób prostě křičí: „Bože, nikde tě nevidím. Zmizel jsi.“

Má pocit, že ho Bůh opustil. Že jej dokonce podvedl. Vždyť celou dobu vzorně plnil to, co po něm Bůh chtěl – a teď toto! Činil dobro, ale Bůh se mu odvděčil zlým. Je to, jako kdyby opravdu platilo: každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán. Jób má pocit, jako by díkem za všechnu jeho věrnost bylo, že se Bůh od něj odvrátil a poslal jej do pekla.

A tak se mu vkrádá myšlenka: Co když není problém ve mně, co když je problém v Bohu? To je skoro rouhání. Jób se ptá: „Co když Bůh není tak dobrý, jak jsem si myslel? Co když je nestálý? Co když je krutý? Co když si jen hraje s lidmi jako s figurkami na šachovnici?“

A teď pozor – tady slyšíme jednu z nejdůležitějších vět celé knihy: víra není to, že nikdy nezapochybujeme. Víra je to, že i své pochyby říkáme Bohu. Že i když křičíme, stále křičíme k němu. Jóbovi Bůh není jedno. Bojuje s ním. Drží se ho – i kdyby jen v hněvu.

Jeho přátelé mu v tom nepomohou. Přijdou za ním a místo útěchy mu začnou vysvětlovat svět. „Určitě jsi zhřešil. Určitě je to tvoje vina. Udělal jsi něco špatně – a Bůh tě trestá.“ Tohle jsme už slyšeli i my, že? Když se někomu v životě něco rozpadne, vždycky se najde někdo, kdo má jasno. „To máš za to, že...“ „To je znamení.“ „To je karma.“ „Když se budeš víc modlit, všechno se spraví.“

Ale Jób ví, že to tak není. Ví, že jeho utrpení není trest. Proto je jeho bolest ještě větší. Protože se mu hroutí i obraz Boha, kterému věřil. A právě v tom je Jób tak lidský. Přiznává nahlas to, co bychom si někdy sami nedovolili raději snad ani pomyslet: že Bůh se zdá nespravedlivý.

Jób se snaží pochopit, co se děje. Nejprve se snaží podřídít se Boží vůli, ale pak přicházejí jeho stížnosti, obviňování. Obviňuje Boha. Chce spravedlnost a změnit svůj osud. Chce, aby s ním Bůh mluvil. Nechce být trestán bezdůvodně. Myslí si, že má v rukou dobré karty, s nimiž tento spor prostě musí vyhrát. Důvěřuje, že Bůh jako spravedlivý soudce uzná jeho žalobu a zachová se spravedlivě.

Teď jenom, jak se Bůh dozví, že s ním chce mluvit? Bůh se někde schovává. Jób ho nemůže najít. Tak rád by s ním mluvil, místo toho se jím cítí opuštěn. Jeho přátelé mu v tom

hledání nejsou schopni pomoci. Snaží se jej jen přesvědčit, že něco musel udělat špatně... a když to napraví, tak na něj bude Bůh zase hodný. Říkají mu, že Bůh je milosrdný, ale on to zažívá jinak. Cítí se nejistý. *„Půjdu-li vpřed, není nikde, jestliže zpět, též ho nepostřehnu, jestliže něco učiní vlevo, neužřím ho, skryje-li se vpravo, neuvidím to.“*

Jób se může točit jak korouhvička na věži, může jít kterýmkoli směrem, ale po Bohu není ani vidu, ani slechu. Není po něm ani stopy.

A přesto – Jób k Bohu stále volá. Nezavře dveře. Neodvrátí se. Je jako dítě, které bije otce do hrudi: „Proč jsi mě nechal? Proč jsi mi to udělal?“ To je pořád vztah. Pořád důvěra, i když je to důvěra zraněná a rozzlobená.

A to je i pro nás velmi důležitá zpráva. Že i náš křik, i naše hněvivé otázky jsou formou víry. Že Bůh to unese. Že víra není maska, ale opravdový vztah.

Pak přichází zvláštní obrat. Bůh se nakonec Jóbovi ozve. Ale jak? Ne omluvou. Ne vysvětlením. Ani slovem o té sázce se Satanem, o níž víme my čtenáři. Místo toho Bůh spustí proud otázek. „Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Rozumíš běhu hvězd? Rozumíš cestám moře?“ Jób zůstane beze slova. Nemá odpověď.

A přesto – právě tady se stane zlom. Protože Jób nakonec vyzná: „Jen z doslechu jsem o tobě slýchal, teď jsem tě spatřil vlastním okem.“ Nedostal žádné vysvětlení. Ale setkal se s Bohem. A to mu stačí.

Všimněte si, někdy my sami chceme odpovědi. Chceme logiku. Chceme, aby nám Bůh vysvětlil, proč právě nás potkalo to či ono. Ale víra není založená na vysvětleních. Je založená na setkání. Na přítomnosti.

Proto kázání o Jóbovi nemůže skončit jen u něj. Musí jít dál – k Ježíši Kristu. Protože on sám šel ještě hlouběji. I on zakusil mlčení Boha. I on volal: „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ A stejně jako Jób, ani on nedostal odpověď. Ale vzkříšený Ježíš pak stál jednoho dne před učedníky a řekl: „Nebojte se. Já jsem s vámi.“

To je odpověď. Ne vysvětlení, ale přítomnost. Boží ticho se promění v Kristovo „*nebojte se*“. Mlčení se promění v přítomnost. To je evangelium.

A tak – i když my sami někdy sedíme v prachu, v bolesti, ve ztrátě – můžeme se hádat s Bohem, křičet na něj, obviňovat ho. Je to lepší než mlčet. Je to lepší než se tvářit, že

se nic neděje.

Protože Bůh to unese. A jednoho dne uslyšíme i my: „Neboj se. Jsem s tebou.“ Možná se nedozvíme odpověď. Ale poznáme Boží přítomnost. A to stačí.

MODLITBA

Bože,
když mlčíš, připadáme si ztraceni. Chceme odpovědi – a dostáváme ticho.
Přesto k tobě voláme.
Děkujeme, že to unášíš. Děkujeme, že jsi s námi i v mlčení.
Dej nám víru jako Jóbovi, odvahu jako Ježíšovi a naději, že tvé poslední slovo
nebude ticho, ale život.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 723 *Tak jaký jsem – ač nemám nic*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,
děkujeme ti, že tě smíme hledat i tehdy, když nám připadáš vzdálený.
Že před tebou smíme plakat, stěžovat si, ptát se, a přece neztratit důvěru,
že nás slyšíš a neseš.
Prosíme za všechny, kteří dnes prožívají chvíle jako Jób – za nemocné, kteří touží
po uzdravení, za ty, kdo truchlí nad ztrátou blízkého.
Prosíme, přikryj jejich smutek, hoj jejich rány, daruj jim krásné vzpomínky na společné
chvíle.
Prosíme za ty, kdo se cítí opuštěni, zrazeni, nespravedlivě souzeni. Dej, ať tvé mlčení není
posledním slovem, ale ať se do jejich života vlije světlo naděje.
Prosíme za náš svět – za místa, kde vládne válka, strach a nenávisť. Za ty, kdo museli
opustit své domovy. Za ty, kdo nesou moc a rozhodují o životech druhých – dej jim
moudrost, pokoru a odvahu k pokoji.
Prosíme za naši církev a za náš sbor – ať nejsme těmi, kdo dávají snadné rady jako Jóbovi
přátelé, ale těmi, kdo umějí mlčet, naslouchat, být nablízku. Ať spolu vytváříme
společenství, kde se nikdo necítí sám.
Prosíme za děti, které zítra jdou do školy, za jejich učitele, vychovatele, rodiče. Dej jim

trpělivost i radost, ať se učí nejen vědomostem, ale i důvěře, že život má smysl. Ochráňuj je, Pane, na jejich cestách.

A prosíme za nás samotné – dej, ať tě hledáme všude, kam půjdeme. A když tě nevidíme, posiluj naši víru, že ty nás vidíš a neopouštíš nás.

S touto prosbou k tobě jako děti ke svému Otci nyní voláme: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 401 *Za ty, kdo hladem trpí a bídou*

POSLÁNÍ: Ef 2,10

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží, který převyšuje každé naše lidské pomyšlení, ať hájí a chrání vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 777 *Bud' mojí nadějí do příštích dnů*

Až se tě zeptají, co Bůh chce a proč

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista.

Milé sestry, milí bratři, buďte srdečně vítáni na těchto bohoslužbách, ke kterým se scházíme ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

INTROIT: *(podle Ž 143)*

Hospodine, hned po ránu chceme slyšet o tvém milosrdenství – proto jsme se sešli, vždyť doufáme v tebe. Často si na nás políčí úklady a pokušení: vysvobod' nás, prosíme, a ukaž nám cestu, po níž máme jít. K tobě pozvedáme svou duši, ty jsi náš Bůh.

PÍSEŇ: NEZ 287 *Zpívejte, čest vzdejte*

MODLITBA

Pane,

přicházíme, abychom zmlkli a naslouchali tvému slovu. Je to pro nás příležitost, abychom se na chvíli odpoutali od svých běžných starostí a pracovních povinností a abychom unikli úzkosti, která se o nás pokouší. A taky abychom se osvobodili od ctižádosti, která umí být silnější než všechna naše předsevzetí.

Přinášíme s sebou všechno, co nás trápí, a doufáme ve tvou pomoc. Prosíme pomoz, abychom se vnitřně ztišili a soustředili a abychom se dík slovu tvé milosti změnili.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 6,25–34

PÍSEŇ: NEZ 276 *Kdo je mocný jak ty, Hospodine*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Dt 6,10–12.20–24: *Až tě Hospodin, tvůj Bůh, přivede*

do země, o které přísahal tvým otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ti ji dá, a dá ti veliká a dobrá města, která jsi nestavěl, domy plné všeho dobrého, které jsi nenaplnil, vykopané studny, které jsi nevykopal, vinice a olivovníky, které jsi nevysadil, a budeš jíst a nasytíš se, pak si dávej pozor, abys nezapomněl na Hospodina, který tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.

Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to jsou ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh?“, odvětiš svému synu: „Byli jsme faraónovými otroky v Egyptě a Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou. Před našimi zraky činil Hospodin znamení a zázraky veliké a zlé proti Egyptu, proti faraónovi i proti celému jeho domu. Ale nás odtamtud vyvedl, aby nás uvedl sem a dal nám zemi, kterou přísežně přislíbil našim otcům. Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes.

Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to po nás Hospodin, náš Bůh, vlastně chce a proč?“, odvětiš mu, že jsme bývali otroky, ale díky Bohu už nejsme. Dal nám k životu zemi a chce po nás, abychom byli rádi, že to tak je, a neutíkali k jiným bohům.

To je myslím docela výstižný popis tradice neboli jak se předává, co se má předat: Víru nikomu nepředáte, protože to nejde. Každý věří sám za sebe. Nepředáme ani nevnutíme nikomu, co si má myslet, můžu však zkusit nějak vyjádřit, co si myslím a jak věřím já. Třeba to někoho zaujme. V Bibli je o tom řeč kvůli tomu, že máme starostí nad hlavu, tak aby se při nich nezapomnělo, co po nás chce Bůh a proč.

Říká se to tam příběhem: „Byli jsme otroci. Bylo to v zemi, která vůči nám nebyla přátelská, ale s tím je konec, teď už ničemu otročit nemusíme. Bůh nás vysvobodil a děly se kvůli tomu veliké věci a děly se pro nás a proti našim nepřátelům.“

Když se tě někdo zeptá, co po nás Bůh vlastně chce a proč, řekni mu to tímto příběhem. Kdyby mu nebylo jasné, co to znamená, dá se to upřesnit: Bůh nám přikázal, abychom místo té svobody nebrali zavděk nějakými náhražkami (ty se vždycky najdou a chvílemi vypadají lákavě). Ať svému Bohu zůstaneme věrni, a to z jediného důvodu: aby nám bylo dobře po všechny dny. Jako je to dnes.

Nad námi je mnohem vyšší autorita, než má kdokoli z lidí. A ta autorita, rozumí se Bůh,

nám přeje, aby se nám žilo dobře. Co si kdo pod slovem „dobře“ představíme, to je jistě na nás. To staré vyprávění jen upozorňuje, jak snadno se člověk může stát něčím otrokem a že když otroky nejsme, není to samo sebou.

„Aby nás zachoval při životě a bylo nám dobře, jak je tomu dnes,“ praví se v Bibli. Je to tak, je nám dnes dobře? Odpovědi se asi budou různit, tak jako i my jsme různí. Vězte, že víru nikomu nepředáte, lidé jen uvidí tu vaši (a třeba je to zaujme). Trápí nás rozličné potíže, ale je to vše před tváří Boha, který nás neopustil. A když je to tak, ať je tedy vidět, že bychom sice mohli žít jako otroci v nepřátelském světě, ale ono to tak Bohu díky není.

Co budeme jíst a co si oblékat? To jsou normální starosti, jež se nedají hodit za hlavu. Našly by se i těžší: mohli se kdysi ptát, jak asi vyváznout z otroctví, když to nejde – a pak se z něj dostali, ani neuměli říct jak. Ve všech vyprávěních, co se o tom povídala, se nějak uznávalo, že by to sami nedali, ale že v tom měl prsty Bůh, a právě proto se to zdařilo.

Když se pak někdo zeptá, co po nás Bůh chce a proč, nabízí Bible jako odpověď tento příběh vysvobození. Zní jako historka z dávných dob, ale má to být ilustrace něčeho, co se děje dnes a denně a v každé době: ilustrace životních situací, které člověk sám nezvládne, a naštěstí na to sám není. Bůh chce, abychom mu důvěřovali, protože nám přeje dobré a je spolehlivě věrný.

A tak si nedělejte moc těžkou hlavu ani z toho, co budete jíst a co si oblékat. Pokaždé to budete muset nějak řešit, ale mrkněte přitom na lilie, jak vypadají (líp než Šalomoun, a kolik ten do toho investoval), a na ptáky, kteří se mají co ohánět, ale užijí se. Když takhle funguje příroda, nepropadejte malomyslnosti a nebojte se Bohu důvěřovat, ví i o vás.

Co bude zítra, z toho mívá člověk těžké spaní, ale co s tím naděláte? Zítřek přinese starosti, o kterých dnes ještě nevíme, a bylo by pošetilé chtít řešit něco, o čem ještě ani nevím. Ale do každého dalšího zítřka si uchovejte důvěru a naději – a nezapomeňte je přibrat k řešení všeho, co vás tíží dnes.

Až se tě potomek nebo někdo jiný zeptá: „Co po nás Bůh vlastně chce a proč?“, není třeba ho zavalit všemi zákazy a paragrafy, které se nám honem vybaví. Jsou užitečné, ale ty si formulujeme my lidé, když hledáme, jak být Bohu blíž (a takhle jsou zapsány i v Bibli). Ty se předat dají, ale to není víra. Víra, to je hlavně důvěra a naděje: když ji lidi

chtějí nějak popsat, zmiňují jako ilustraci třeba to vysvobození, abychom nežili jako otroci v nepřátelském světě. To jsme dostali jako dárek a přesně toto po nás Bůh chce: abychom tu nabídku přijali a zařídili se podle ní.

Jaký bude zítřek, nevím. Zkusíme se nějak poprat se starostmi, které přinese, a po vzoru ptáků a kytek se zkusme o sebe míň bát. A dnes se věnujme dnešku a všem skvělým darům, které nám jsou dopřány. Požehnání.

PÍSEŇ: NEZ 604 *Soudce všeho světa, Bože*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme, Pane, za ty, kdo se bojí. Kdo vidí svět černě a sebe taky, kdo se bojí opřít a spolehnout a zůstávají bezradní. Kéž jim umíme být oporou a pomocí, kéž jim přineseme svědectví tvé lásky.

Prosíme, Pane, za ty, kdo spoléhají přespříliš, jenže na opory velmi nespolehlivé, kdo si věří víc, než unesou, kdo se mají za mnohem lepší, než jsou. Kéž jim umíme být nablízku, kéž jim dovedeme prorocky vyřídit vzkaz o tvé lásce, která nikomu nenadržuje, nikoho neodměňuje, zato všem daruje život, milost a pokoj.

Prosíme za ty, kdo pomáhají, rozdávají a přejí: ať se jim dostává sil a ať je provází tvá přítomnost, jež člověka drží nad vodou, když už sám nemůže.

Do tvé péče vkládáme všechno, co nás tíží i co nás těší, a vyjadřujeme to slovy společné modlitby: *Otče náš...*

POSLÁNÍ

Těžko říct, jaké dny nás čekají: ale ať vám v nich určitě neschází Kristova milost, vždyť bez ní by náš život stál pevně leda tak jako dům na písku.

Těžko říct, čeho se kdy lekne a co nás rozesmutní: ať vás při tom vždycky podrží Boží láska, díky které nejsme sami ani ve smutku a trápeních.

Těžko říct, jaké úkoly nás kde čekají, kdo nás bude potřebovat a co je třeba udělat: ať vás vždycky vede přítomnost Ducha svatého – abyste neklesali pod tíhou zbytečných úkolů ani neúnosných břemen, ale abyste poznali a našli, co je dobré, Bohu milé, dokonalé, a obnovili tím svou mysl. Amen.

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 689 *Pane, dej, ať nás nic už nerozdvojí*

Vezmi svůj kříž

POZDRAV

Milý sbore, k předvelikonočnímu postnímu období, které právě prožíváme, patří uvědomění si naší lidské slabosti i pokání. Přece však nejde o období smutné. I ono je prozářeno světlem, které vzešlo světu o velikonoční neděli. V ní vstal Kristus z mrtvých jako vítěz nad mocí zla i smrti. I dnes k nám přichází a přináší nám svůj pozdrav: Pokoj vám!

INTROIT: Iz 53,11–12

PÍSEŇ: NEZ 260 *Samému Bohu sláva, čest*

MODLITBA

Náš Pane Bože,
ještě předtím, než jsme my poznali tebe, řekl jsi k nám své „ano“. Svou láskou a blízkostí jsi naplnil svého Syna Ježíše Krista. A on pro nás a za nás šel cestou kříže a vzkříšení. Daroval nám odpuštění a smíření s tebou, a to úplně bez našich zásluh.

Tvá láska je, Bože, neuchopitelně velká. Zahanbuje nás a usvědčuje z omezenosti, když my vypočítavě počítáme a posuzujeme: Má dáti – dal. Co za to?

Rozšiř naše srdce, Pane. Dej nám znovu zakusit blízkost svou i svého Syna a našeho bratra Krista. Ať jdeme v jeho stopách. Ať jsme tvými syny a dcerami. Ať dokážeme jako on z lásky nést i svůj kříž. Překonej vahou své dobroty naše soudy a posudky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Iz 53,1–7

PÍSEŇ: S 318 *Kdo na kolenou klečí* nebo NEZ 312 *Přišli jsme, ó Ježíši*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 16,13–27. Biblické čtení zazní ve čtyřech kratších úsecích až v průběhu kázání. Zůstaňte pak při nich sedět, prosím.

Ježíšovo veřejné působení mělo podle Matoušova evangelia dvě hlavní části. Jednoznačný přerýv je naznačen dvojí stejnou formulací „Od té doby“, ve 4. kapitole a pak v 16. kapitole. Ve 4. kapitole čteme: *Od té chvíle začal Ježíš kázat: Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.* První část Ježíšova veřejného působení byla naplněna především uzdravováním těl i duší, kázáními a podobenstvími o Božím království. Dnes otevřeme druhou část jeho veřejného působení. A to uprostřed rozhovoru mezi Ježíšem a jeho dvanácti nejbližšími. Jejich rozhovor budeme sledovat ve čtyřech krocích.

Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ Oni řekli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“

Za koho lidé pokládají Syna člověka? Ježíš si podle některých vyprávění říkal „Syn člověka“ – „syn Adamův“. Ptá se tedy: Za koho mě lidé pokládají? Tato otázka visí nad jeho příběhem od prvních chvil, kdy začal kázat a konat mocné činy s nevídanou mocí a autoritou. Kdo to jen je? Odkud se to v něm bere? Vypráví sice o nebeském království, ale on sám v něm má tak důležitou roli, že to království má vlastně jeho tvář! Učedníci, zástupy zvědavců i Ježíšovi protivníci, všichni si kladou stejnou otázku: Kdo to jen je?! Jak a kam si ho zařadit?

Za koho lidé pokládají Syna člověka? Ježíš začíná tento klíčový rozhovor otázkou po tehdejších veřejném mínění. Co se o mně říká? Učedníci odpovídají: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ To jsou vlastně dobré odpovědi. Všechno jsou to přece postavy, které v Božím jménu něco velkého započaly. A jejich dílo by stálo za to dokončit, kdyby k tomu ještě dostali šanci. Ježíš se ovšem ptá dále.

Řekl jim: „A za koho mne pokládáte vy?“ Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“ Tehdy nařídil učedníkům,

aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

Petr vyzná jménem celé Dvanáctky, že Ježíš je Božím Mesiášem, Božím Vyvoleným. Ale pozor! Lidé měli tehdy velmi pestré a rozdílné představy o tom, jakého Mesiáše Hospodin pošle, aby udělal v Izraeli, a možná v celém světě, pořádek. Máme doloženy představy mesiášského bojovníka, který padne v boji. Nebo zase jiného, který zvítězí. Někteří z Izraelců si mysleli, že to bude člověk. Sice výjimečný, ale přece člověk jako my. Jiní si představovali jakousi nebeskou bytost.

„Za koho mě pokládáte vy?“ zeptá se Ježíš. A Petr odpoví: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Petr vyznal, že tento potulný kazatel z Galileje, na první pohled obyčejný člověk, je Vyvoleným s velkým V. Vyvoleným, kterého seslalo samo božské nebe. Tato Petrova odpověď je Ježíšem pochválena a schválena. A ještě více. Ježíš řekne, že právě na tomto přesvědčení bude stát v budoucnu komunita jeho následovníků. Na přesvědčení, že právě Ježíš skutečně přináší nebe, či lépe nebeské poměry, na zem. Pokud se Petr, apoštolové a jejich pokračovatelé budou držet Ježíše jako mostu mezi nebem a zemí, obstojí dokonce i vůči peklu. Vůči všemu zlému a hnusnému, co se občas vyvalí na naši zem.

V tuto chvíli však Ježíš klade svým učedníkům na srdce, aby si toto své přesvědčení nechali prozatím jen pro sebe. Proč? Protože jim hned vzápětí řekne něco šokujícího.

Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: „Buď toho uchráněn, Pane, to se ti nemůže stát!“ Ale on se obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z cesty, satane! Jsi mi kamenem úrazu, protože tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka!“

Žádné tehdejší představy nepočítaly s dobrovolnou mučednickou smrtí Mesiáše jako Božího vyvoleného. Bude to chtít ještě hodně času a rozhovorů, aby to učedníci pochopili a přijali za své.

Jak je to pro učedníky a vůbec běžné lidské pochopení absurdní, ukáže hned další scénka. Petr si vezme Ježíše stranou a pokárá ho: „To se ti nemůže stát!“ Má Ježíše upřímně rád a nedovede si představit, že jeho příběh bude pokračovat právě takto. Je mu s Ježíšem dobře a chce, aby ty krásné časy trvaly napořád. Proto se pokusí znepokojivá Ježíšova slova uvést na pravou míru. Udělá to dokonce v citlivé diskrétnosti. Vezme si Ježíše

stranou. Myslí to dobře. O to ledovější sprcha přijde v Ježíšově reakci. Ježíš mu řekne: Jdi za mnou, pokušiteli! Zařaď se na své místo, vrať se na cestu následování, pokušiteli!

Petr se pokusil postavit do čela před Ježíše. Chce určovat směr další společné cesty podle svých představ. Za všechny učedníky nejprve zástupně vyzná svou víru a je za to pochválen. O pár minut později je za všechny učedníky ztělesněním naprostého nepochopení a nesouhlasu.

V našem vyprávění neslyšíme o tom, že by někdo jakkoli reagoval na Ježíšova slova, že bude nejen zabit, ale ještě „třetího dne vzkříšen“. Tehdejší běžnou představou bylo vzkříšení všech na konci času k Božímu soudu. Že by se někdo vrátil ze smrti jednotlivě už nyní, to bylo stejně nečekané a šokující jako pro nás dnes v úplně jiném dobovém kontextu.

Za koho mě považují lidé? Za koho mě považujete vy? Ted' udělal Ježíš poslední krok a odpověděl na nevyřčenou otázku: Za koho se považuje on sám? *„Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho trpět od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a třetího dne vzkříšen.“* (v. 21) Ježíš říká, že je Mesiáš, Syn Boha živého, který musí projít utrpením a smrtí. To je zásadní zlom v příběhu evangelia.

Na viditelné rovině povede Ježíš spor s tehdejšími lidry Izraele – náboženskými i politickými. O pojetí Boží vůle, o naplňování mojžíšovského Zákona, o vztahu k navenek nezbožným Izraelcům, o tom, jak vůbec chápat vyvolení Izraele. Na hlubší rovině ovšem půjde ještě o úplně jiný střet. Ježíš se s celou svou mocí, vlivem a vhladem do věcí mezi nebem a zemí nepostaví proti Římanům. Nepostaví se ale ani proti vůdcům Izraele v tom smyslu, že by zosnoval nějakou revoluci či puč. Nepostaví se ani proti vlašným souvěrcům, jako by oni mohli za to, že Boží lid Izrael na tom není dobře. Ve světě a ve vyvoleném národu, který není v pořádku, se Ježíš nepostaví proti žádnému z lidí. Rozhodne se postavit silám, které zpovzdálí lidi ke zlému ponoukají, vedou a zotročují.

Proto půjde do Jeruzaléma. Ne proto, aby odtamtud vyhnal římské okupanty nebo se nechal zvolit za nového velekněze. Půjde tam proto, aby v samém srdci Izraele zcela nečekaným způsobem osvědčil lásku a moc Božího království. Ježíš se považuje za nového Mojžíše i obětovaného Beránka zároveň. Chce nás vysvobodit z područí hříchu, ďábla a smrti.

A právě zde se nám nabízí první praktické povzbuzení do dnešních dnů. Náš svět je v pohybu. My, synové a dcery globálního světa, vnímáme velké změny, které se kolem nás dějí. Jako povzbuzení můžeme přijmout fakt, že nejsme prvními ani posledními křesťany, kteří musí projít podobnými těžkostmi. První křesťané, a vlastně většina i v dalších časech, žili v autokratických říších a diktaturách, zažili války, epidemie... Přesto se na svou víru, na svého Mesiáše spolehli a zůstali mu věrní v životě i ve smrti.

Pro nápravu světa totiž není nejdůležitější aktuálně vládnoucí ideologie, politický režim, systém vzdělání nebo cokoli podobného. Všechno už jsme jako lidé vyzkoušeli a na konci se nám vyloupává vždy znovu stejný člověk, Adam a Eva. Pro nápravu světa je nejdůležitější, aby v něm byla menšina, která zná Boží moc i lásku tak, jak se projevila v Kristu. Aby v něm byla menšina, která vydá svědectví o nejhlubších hodnotách, o skutečném smyslu života. A ten je darem Kristovým. Darem toho, který přemohl hřích, ďábla i smrt, a jednou dá plné vítězství nad nimi i nám.

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět? Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.

K cestě víry patří Ježíšovy dary. Stejně tak jeho pověření a úkoly. A někdy nás přivádí i do situací, které bychom si sami nevybrali. Do situací nepohodlí, nepochopení či odporu. V tu chvíli máme v malém napodobit našeho velkého Pána a svůj kříž zvednout a nést. Nemá jít vůbec o nějaké masochistické sebezpopření. Jde o životní priority. Milující Kristus může po člověku občas žádat, aby ho v malém napodobil. Aby kvůli věcem Božího království ustoupil od uspokojování svých potřeb. Může po nás žádat, abychom se zřekli životního stylu, který je člověku přirozeně vlastní, totiž sebestřednému. Může žádat, abychom hlavním kompasem svého života učinili vztahy k Bohu a k bližnímu.

Ježíš to vysvětluje pomocí dvou metafor. Nejprve vojenskou metaforou: Kdo si chce stůj co stůj zachránit vlastní kůži, ten více ztratí, než získá. Jinak řečeno: V bitvě má větší šanci přežít ten, kdo se nepříteli postaví čelem. Pokud propadneme zbabělosti a panice, otočíme se a začneme utíkat, šance na přežití výrazně klesne! Smysluplný život, byť i kratší a s obtížemi, má hlubší význam než prázdná dlouhověkost.

Druhá metafora je ekonomická: K čemu je mnoho vlastnit, třebaš všechno, pokud nezískáme to nejcennější, co se nedá koupit? Totiž hluboký vztah a soulad s Bohem, s druhými, se sebou...

A zde přichází druhé a závěrečné povzbuzení: Pokud se za každou cenu odmítneme pustit vlastního já a rozhodneme se žít jen pro sebe, sami sebe nakonec ztratíme. To není cesta života, ale cesta zmaru a smrti. Pokud jsme ale ochotni sami sebe v lásce k Bohu a k lidem kolem nás sdílet, podle Kristova vzoru, pak v okamžiku kapitulace, kdy už si budeme myslet, že jsme o všechno přišli, se stane ten zázrak a najdeme sami sebe. Najdeme sami sebe v nádherné síti vztahů s lidmi i s Bohem a s jeho Kristem. Ten říká: „...*kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.*“

PÍSEŇ: NEZ 512 *Kristus, příklad pokory* (1.–2. sloka a 6.–7. sloka)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

K přímluvám se můžete připojit slovy: „Prosíme tě, vyslyš nás.“

Pane Ježíši,

prosíme o vysvobození nás samých i našich blízkých. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' unavené, smutné a znechucené. Ať načerpají novou motivaci i povzbuzení z tvých pramenů a vykročí v nové síle. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' ty, kteří zoufají nad sebou a nad svými schopnostmi. Ať v zrcadle tvé lásky rozpoznají svou hodnotu a naleznou své místo pro práci a službu. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' uspěchané. Ať si uvědomí, že jsme nebyli stvořeni především pro práci, ale pro vztahy. Ať vydechnou a zpomalí. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*
Osvobod' zotročené svými zlovyky. Ať v moci tvého svatého Ducha přemohou vše, co je zotročuje a vede ke zlému. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' provinilé. Ať svůj hřích přiznají, vyznají a uslyší evangelium, že Kristus zemřel i za jejich viny. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' nemocné. Ať se znovu napřímí jejich těla i duše a oni mohou žít plný život se svými blízkými i s tebou. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Osvobod' umírající. Ať nepodlehnu hrůze přicházející smrti, ale její branou zahlédnu slávu tvého vítězství. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Pane Ježíši, přijď nás navštívit v našich žalářích. Rozlom naše pouta, vyraz dveře našich vězení. Otevíráme ti svá srdce. Vyved' nás ke svobodě Božích dětí, milovaných i milujících. Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

V tiché chvíli přednesme Bohu své osobní prosby. (*Chvíle ticha.*)

Pane Ježíši, ve tvém jménu se modlíme jako rodina Božích dětí: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Kol 1,19–23

POŽEHNÁNÍ

Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků!

PÍSEŇ: NEZ 526 *Tvůj kříž mi září v temnotách*

Protože jí bylo tolik odpuštěno...

POZDRAV

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Drahé sestry, milí bratři, zdravím vás apoštolským pozdravem: „Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.“ Vítejte na bohoslužbách.

INTROIT: Iz 26,9

PÍSEŇ: NEZ 702 *Krásná je modrá obloha*

MODLITBA

Bože,

děkujeme ti za dar života a za to, jak jsi nás nádherně stvořil.

Jsmo vděční za všechnu dobrotu, kterou nám posíláš do cesty a kterou skrze nás můžeš šířit dál ve světě.

Prosíme tě o pomoc v těžkých chvílích, kdy si nevíme rady. Odpusť nám, kdykoli jsme se od tebe odvrátili a spoléhali jen sami na sebe nebo na marnosti.

Chválíme tě za tvou nepodmíněnou lásku, díky níž ti můžeme plně důvěřovat v každé situaci – v životě i tváří v tvář smrti.

Dej nám, prosíme, žít stále více z tebe a tvé lásky, abychom mohli neustále přijímat a dávat. Přitáhni nás blíž k sobě a veď nás svým Duchem.

Skrze milost našeho Pána Ježíše Krista.

Amen.

PÍSEŇ: EZ 349 *Věříme v Ježíše Krista*

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 25,1–11

PÍSEŇ: NEZ 115 *Bůh je náš Pán a Král*

KÁZÁNÍ

Základem kázání je slovo Lk 7,36–50.

Pohřbívat člověka, o kterém pozůstalí nemají, co dobrého říct, je docela těžké. Zažil jsem to několikrát a vede mě to k přemýšlení nad tím, jaké poselství, jaký odkaz tady po mně zůstane, až mě Pán povolá. Budou mít mí pozůstalí hořkou chvilku, až se jich někdo zeptá, jakým jsem byl člověkem? Budou mít před očima všechny chyby, prohřešky, kterých jsem se vůči nim a vůči Pánu Bohu provinil, nebo budou s láskou vzpomínat na to dobré?

Možná se nám vybavil člověk – možná jich je víc – se kterými máme komplikovaný vztah: ti, kteří nás zranili, zradili, způsobili nám traumata, ti, kteří nás pomlouvají za zády, kteří jsou ambivalentními osobnostmi, u kterých nikdy nevíme, co z nich vypadne. U kterých se nám zdá, že nám nic dobrého nepřejí, o kterých se nám těžko přemýšlí v intencích lásky, neboť na nás jejich provinění neustále křičí.

Dnes šetříme slovem hříšník, neboť zní starosvětsky. Nebo je až příliš zprofanované reklamou, která nabízí produkt, který by stál za hřích. A taky je smysl slova hřích velice často zúžený na sexuální nemorální jednání: ten má chlípné oči, ta sdílí videa na webu a sítích pro dospělé, ti žijí mimo manželství, těm se rozpadlo manželství kvůli nevěře, nebo o dalších se ví, že střídají partnery poněkud častěji, než je zdrávo.

Farizej Šimon pozval potulného rabiho, Ježíše, na oběd. Rozkřiklo se to. Jak seděli u jídla a debatovali, šokovala je stolující žena nevalné pověsti. Trapná scéna. Zezadu přistoupila k Ježíšovým nohám, a aniž by cokoliv vysvětlila, začala plakat a slzami mu smočila nohy. Bez zjevné příčiny mu nohy také líbala. A ukázalo se, že má s sebou také vzácný vonný olej, kterým mu nohy natírala. V pravém smyslu skandál! Co byste si o ní pomysleli? „Dívejte sa na ňu. Prý masérka!“ To samé si o ní pomyslel i farizej Šimon a po něm také teologové, kteří text staletí vykládají. Jenomže pravda je taková, že text o povaze jejího hříchu mlčí a místo popisu, který by odhalil její veřejně známý hřích, nazve ji suše hříšnicí. Předporozumění patriarchálního světa z ní udělá prostitutku. Jak by ne, vždyť povaha jejích projevů to může naznačovat. Drahý parfém, který vyplývala na tohoto klienta, mohl být dost dobře nástrojem jejího obchodu s potěšením. A také způsob, jakým odvážně vtrhne s rozpuštěnými vlasy do domu farizeje a dotýká se Ježíše nepatřičně intimně, není slučitelný s dobovou představou slušné, cudné židovské ženy. Jako by neměla zábran, jako by neměla co ztratit, to také nahrává obrazu zdiskreditované

pověsti... Přesto Lukáš neříká, že byla prostitutkou.

Jenže v patriarchální společnosti se na ženy dívalo v této oblasti zvláště příkře. I Bible koneckonců dosvědčuje misogynní postoje: žena může za pád stvoření, ženy cizinky svádí naše hodné, pravověrné židovské chlapečky. A kdykoliv je žena přistižená při cizoložství, je přistižena pouze žena, ačkoliv na cizoložství si člověk sám nevystačí. Označení ženy jako „hříšnice“ tedy v tomto, žel, sexistickém přístupu není potřeba vykládat. Mně se však daný přístup přičí a nerad bych z hříšnice automaticky dělal sexuální pracovníci. Co když byla svobodnou maminkou? Co když její manžel zemřel nebo byl postižený a ona dělala, co mohla, aby uživila své děti? Co když ji manžel zapudil, aniž by jí dal rozlukový list, a ona se tak octla na okraji společnosti bez možnosti zabezpečení? Co když nebyla nymfomankou ani ženou lehčích mravů? Co když nebyla ženou nevěrnou? Co když byla prostě ženou, která se nechtěla nechat svázat společenskými konvencemi? Co když se vymykala mužovládě a každý si o ní myslel své...? Zajímavé je, že v žádném kázání jsem nečetl, že by mohla být třeba zlodějkou, vrahyní, čarodějkou nebo léčitelkou mimo Hospodinův kult. Jako kdyby se žena nemohla dopustit i jiných hříchů než toho jednoho... Absurdní.

Rád bych tu ženu vnímal jako ženu, aniž bychom sklouzli ke karikatuře padlé ženy s dobrým srdíčkem, neboť si myslím, že ztotožnit se s takovou karikaturou by nám moc nešlo. Těžko hledat spojnic, vždyť povětšinou platí, že netrpíme hlubokým společenským opovržením... Pojem hříšnice je však nosný, pokud jej pojmem šířeji. To je, myslím si, i Lukášův původní záměr. Mohl ženin veřejně známý hřích pojmenovat napřímo, ale neudělal tak a to je dobře. Nechal nám prostor hádat. A také doufat, že i naše vina, kterou si s sebou neseme, se do pojmu hříšník/hříšnice vejde.

Farizej Šimon na celou věc hledí s předporozuměním, s předsudky, s předpojatostí, že tohle se dít nemá! Žena svou drzostí zahanbuje nejen sebe, ale také Ježíše – a ten prostáček snad ani neví, kdo se ho to dotýká! Anebo ji Ježíš zná. A pak je celá věc ještě o fous podezřelejší, zapeklitější... Předpojatost zkresluje naše vnímání. Vkládá kontexty a předpokládá něco, co se reálně dít vůbec nemusí... Šimon se dívá paralyzován tím, co se v jeho domě, který si zakládá na čistotě a slušnosti, děje, a nahlas neřekne nic. Je v šoku. Jen na jeho obličej se mihotají titulky toho, co si o celé věci myslí...

Ježíš i beze slov poznal, co si Šimon v srdci myslí: Ježíš by opravdu neměl přijímat

hříšníci, jako kdyby k němu patřila. A rozhodně by neměl dovolit, aby se ho veřejně takto důvěrně dotýkala. Slušní lidé tohle nedělají. Ježíš Šimonovu pohoršení rozumí a začne věc vykládat z úplně jiného konce. Tady nejde o nevhodné, sexualizované jednání – i když to skutečně tak může vypadat. Ježíš vidí celou věc z jiné perspektivy: Hospodinovi služebníci a dále pak Ježíšovi následovníci nejsou totiž klubem slušných lidí, nýbrž jsou společenstvím hříšníků, kteří nad svým proviněním pláčou a touží po přijetí a odpuštění. Tato žena, o jejímž křiklavém provinění ví celá vesnice, si je vědoma svého provinění a touží po odpuštění natolik, že jako demoliční koule rozrazí Šimonův dům, aby se dostala k Ježíši. Ví snad ona o tom Ježíši něco, co farizej Šimon neví? Zvěsti jsou různé. Je to mesiáš, spasitel, prorok? Žena hříšnice tuší a doufá, že Ježíš je opravdu ten, který přichází od Boha, aby zvěstoval Boží přijetí a odpuštění.

A v tomto základním nastavení je mezi ní a farizejem Šimonem propastný rozdíl: žena ví, že potřebuje zastání, milost, přijetí a odpuštění, že potřebuje impuls, aby svůj napůl rozpadlý život mohla znovu poskládat. Šimon to neví. A když nevíš, že potřebuješ milost, přijetí a odpuštění, je dost dobře možné, že se s Ježíšem zcela mineš. Když jsi přesvědčen, že ti Ježíš nemá co nabídnout, tak se s ním prostě mineš. I kdyby byl ve tvém domě a seděl u tvého stolu. Pro Šimona byl Ježíš zajímavým hostem, avšak kvůli kontroverzím s pravověřím si vůči němu Šimon drží odstup. Nepolíbil ho jako vzácného hosta, nenabídl mu vodu na umytí nohou ani vonný olej do vlasů, aby si Ježíš v Šimonově domě nesmrděl... Pozval ho, nabídl mu jídlo, to ano, ale pohostil ho tak nějak s odstupem, docela neomaleně, nepohostinně. A dobře udělal, vidíte! Ted' má v domě hříšnici a je rád, že se s tím Ježíšem zas tak nebratříčkoval. To by bylo řečí!

Ježíš celou věc vysvětlí hádankou, na kterou Šimon zná odpověď. Kdo bude mít větší radost, kdo projeví větší vděčnost – ten, kterému věřitel vymazal menší dluh, nebo ten, kterému věřitel odpustil větší dluh? My tu odpověď také tušíme, ačkoliv příměr, že bychom měli milovat svého bývalého věřitele, mi přijde do dnešní doby hypoték tak nějak málo pravděpodobný. I když na druhou stranu, to by byl zázrak, to by bylo radosti, kdyby nějaká banka svým dlužníkům, kteří by nemohli splácet, ty splátky odpustila... Jednomu by prominula 50 splátek, jinému 5. Kdo z oddlužených více miluje svého dřívějšího věřitele? Je jasné, kdo by měl větší radost, avšak říct, že ten, kterému banka odpustila 50 splátek, by ji miloval víc, to zní hodně přitažené za vlasy.

Ježíš tím příměrem dává Šimona a hříšnici do stejného pytle hříšníků. I ten výsledek tak

nějak odpovídá. Žena, vědoma si velikého odpuštění, dala to nejvzácnější, co měla: vzácnou mast, slzy, polibky i ten zbytek cti, který měla. Projevila hlubokou lítost a úctu. Šimon se svým předporozuměním, že hřeší tak nějak normálně, v normě, řeklo by se, a že to má díky svému statusu před Bohem tak nějak v pohodě, nabídl poněkud chladnější, odtažitý oběd. Projevil téměř až netaktní minimální pohostinnost.

Klíčem k porozumění je věta: Komu se hodně odpouští, hodně miluje. A já bych drze dodal: kdo málo miluje, tomu je hodně špatně odpuštěno. Celý příběh se točí kolem otázky, jaký je kauzální vztah mezi odpuštěním a láskou, zda je láska příčinou odpuštění, nebo jeho důsledkem. Jestli tedy láska předchází odpuštění, nebo odpuštění předchází lásku. Nejčastější a podle komentářů nejpřesnější překlad, který reflektuje primární význam řeckého originálu, je ten, který zdůrazňuje, že velká láska ženy je důkazem, nikoli příčinou, jejího odpuštění. Jinými slovy, protože jí bylo odpuštěno mnoho, miluje mnoho. Její láska je odpovědí na odpuštění, které přijala, ne podmínkou pro něj: „Říkám ti, že její mnohé hříchy jsou odpuštěny. A právě proto, že jí bylo tolik odpuštěno, projevuje tak velikou lásku. Ten, komu se odpouští málo, miluje málo.“

Mějme tedy trpělivost s lidmi, kteří milují málo. Možná se jim během života nedostalo dostatečné milosti odpuštění. Možná měli náročné rodiče, tvrdou, nekompromisní výchovu, možná vyrůstali pod dojmem neustálé nedostatečnosti, že nad nimi bdí jakýsi věřitel, který jim neodpustí ani za mák. Víte, Boží odpuštění je zde pro všechny – tomu věřím, tomu věřit chci. I pro ty bručouny nelaskavé, i pro ty všelijak nepřístupné a zraňující typy. Dokonce i pro ty, kteří ani netuší, že nějaké odpuštění potřebují. Boží odpuštění platí i pro ně. Vtip je však v tom, že Boží odpuštění přichází skrze ty, kteří Boží odpuštění přijali a vyřizují jej dál. Zanechme tedy postoj věřitele, který hlídá, kdo mu je co dlužen, kdo je co dlužen Bohu. Neshromažďujme křivdy, ale dívejme se na vlastní rezervoár hříchů, které jsou nám prominuty, které jsou zahlazeny, ze kterých jsme byli očištěni. A z této perspektivy budme svobodní k odpuštění těm kolem nás. Odpouštějme víc, aby láska jen kvetla. Amen. (*Chvilé ticha.*)

PÍSEŇ: NEZ 320 *Já chtěl bych, Bože můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože odpuštění,

často si neuvědomujeme hloubku tvého milosrdenství a lpíme na svých chybách, jako bychom si zasloužili jen odmítnutí. Prosíme, smiluj se. Ukaž nám, jak osvobozující a uzdravující je tvé odpuštění pro ty, kdo jej přijímají. Daruj nám víru, která zachraňuje, a naplň naše srdce vnitřním klidem a svět vnějším pokojem.

Prosíme za církve. Ať září milosrdnou láskou k chudým, nemocným a znevýhodněným, zmírňuje bídu a utrpení.

Prosíme za naše společenství. Ať projevujeme lásku k tobě tím, že milujeme ty, kdo jsou nám nablízku.

Prosíme za náš národ. Ať znovu objeví hodnoty evangelia, které ho mohou obrodit.

Prosíme za lékaře, zdravotníky a pečovatele. Ať nezištně, upřímně a účinně pomáhají všem v nouzi.

Prosíme za řidiče. Ať jsou ohleduplní a dojedou bezpečně do svých cílů.

Prosíme za zemřelé, aby našli věčný život.

Prosíme za ženy v církvi, obzvláště za ty, které slouží.

Prosíme za vážně nemocné, aby nacházeli sílu v Kristově utrpení.

Prosíme za ty, kdo nemohou přestat pracovat kvůli chudobě, i za ty, kdo hledají práci.

Prosíme za bezdětné manželské páry, které trpí svou situací.

Slyš naše tiché modlitby a prosby. (*Chvíle ticha.*)

Spoléháme na tvou Lásku, jako tvé děti se k tobě modlíme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Kol 3,13

POŽEHNÁNÍ: Ž 121,5–8

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky. Amen.

PÍSEŇ: NEŽ 399 *Učiň mě, Pane, nástrojem*

Saulovo pokušení

POZDRAV

Vítejte sestry a bratři na dnešních bohoslužbách, ve kterých můžeme znovu prožít Boží věrnost nám lidem. Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 100,1–5

PÍSEŇ: NEZ 299 *Chválu, dík*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme za neděli, za to, že jsi nás povolal, že tu můžeme být spolu shromáždění před tvou tváří. A až když vyhradíme čas a prostor pro tebe, pro tvé slovo, pro tvé přicházení, dochází nám, co všechno nás zaměstnává. Uvědomujeme si, co se nám do života tlačí, co tlačíme my do druhých a stejně tak vůči komu a čemu jsme lhostejní, i když tušíme, že bychom neměli.

Bože, potřebujeme vystoupit z naší umanutosti i liknavosti, potřebujeme zpochybnit naše cíle. Potřebujeme slyšet o cíli, který máme v tobě. Tolik potřebujeme slyšet, že boříš i ty překážky, se kterými sami nepohneme – ať jsou někde mimo nás nebo v nás.

Děkujeme, že rozhodující slovo nemá náš pocit, že nic nezmůžeme, že věci nejdou, jak si přejeme, ale rozhodující slovo máš ty a tvá předrahá milost.

Prosíme o tvého Ducha pro všechna místa, kde jsou lidé tvému slovu otevření.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1S 28,3–11

PÍSEŇ: NEZ 231 *Babylon*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1S 28,12–25.

Saulovi zemřel Samuel – jediný člověk, ke kterému si chodil pro radu a který mu tlumočil Boží vůli. A když Samuela pochovali, Saul vymýtí ze země všechny vyvolávače duchů a jasnovidce. Nevím to jistě, ale ve stínu dalších událostí tipuju, že pro Saula jsou návštěvy u takových lidí pokušením. A tohle pokušení roste tím víc, čím míň nás zajímá, co si myslí Hospodin Bůh. Pak snadno sklouzneme k tomu, že i ty jiné hlasy zvenčí mají sílu a dopřádáme jim sluchu. Saul protentokrát udělal s tím vymýcením dobrou věc a to si prosím pečlivě pamatujme, bude se nám to hodit.

Saul se nachází v nezáviděníhodné situaci. Zemřel Samuel, člověk, který pro něj byl autoritou, nejvíc ve chvílích, když Hospodin neodpovídal. Ted' Samuel není.

Ze života mu zmizeli i další dva důležité lidé – David a Jonatan. Saul si nechce přiznat, že to bylo jeho vinou. David mu byl svého času velmi blízký, písněmi na citeru odháněl v Saulovi zlého ducha a sloužil jako dobrý válečník. Jenže tenhle David je ted' před ním na útěku a i Saulův vlastní syn Jonatan se postavil na Davidovu stranu.

Nikde ani řeči o Saulově ženě, která by mu byla partnerem v rozhovoru a v životě (s Davidem a Šalamounem to bude jiná liga). Saula nám Bible líčí jako osamělého člověka, kterého napadá nebo popadá zlý duch.

I Bůh ze Saulova pohledu mlčí – i když podle Bible je to přesně naopak: Hospodin Bůh mlčí, protože Saul se nezajímá, neptá, nelituje, chce si u Boha potvrdit jen své myšlenky a tužby.

A do toho se ted' chystá další bitva s Pelištejci, kteří už vtrhli do země, a Saul chce tu bitvu vyhrát – samozřejmě díky Bohu – a ono je ticho. A to ticho bez Hospodina, bez Samuela, bez Davida způsobí, že Saula opouští odvaha a padá na něj strach a tíseň. Ten ostrý válečník, který vyhrál bezpočet bitev a neohroženě se hnál do boje, tuší, že je něco v nepořádku. Nemá nikoho, kdo by ho podpořil a dodal mu odvahy, nemá nikoho, kdo by mu dal zpětnou vazbu, nikoho, kdo by mu v jeho srabu přinesl jiný, nový pohled na věc. Volá k Hospodinu, ale odpovědí je mu Boží mlčení. A tak zkouší: nejdřív hledá Boží odpovědi ve snech – a nic. Pak skrze *urím* (*urím* a *tumím* byly věštecké kameny, které někdy využívali židovští kněží) – ani to nepomáhá. Pak si povolá proroky ze Samuelovy školy – a zase nic...

Saul se třese strachy, a proto volá k Hospodinu. Asi to známe. Volat k Bohu a dovolávat

se Boží pomoci, když je nám úzko, máme strach, je naše přirozená reakce. Hledáme někoho silného. Hledáme nebeského terapeuta, takovou momentální službu pro chvíle těžkostí. Bůh je nám dobrý proto, abychom se vypovídali, sdělili jsme mu, jak jsme na tom, a dost málo nás zajímá, co on na to.

Saulův život je strašidelný v tom, že nám ukazuje život člověka, který má víru v Boha, ale jen někdy. Víru má jako šuplík, který občas vytáhne, když jde do tuhého. Kdybych to chtěla popsat jinak, tak naše křesťanství jako by se uskutečňovalo na jednom místě – dojdou si pro něj, když potřebuju pomoci, ale všechno ostatní řeším podle sebe. A pointa: kdyby byl Saul jasný padouch, mohli bychom si říct, nejsme jako on, jenže ono je to složitější. Saul byl pomazán: mnohé bitvy vyhrál s Boží pomocí a věděl o tom; bojoval s tím zlým duchem; hledal cesty k tomu, jak se uklidnit; vymýtil jasnovidce... Není těžké být takovým Saulem, a když čteme o závěru jeho života, je to pro nás varování.

Saul se třese strachy, Bůh s ním nemluví, nezabírá žádná dostupná metoda, rozhodne se vyhledat ženu, která vyvolává duchy zemřelých a v opatrnosti a hanbě se přestrojuje, aby nebyl poznán; a pod rouškou noci – pro jistotu – vyráží k věštce. Až sem můžeme klesnout: jdu dělat něco, co vím, že nemám dělat, a hlavní je, aby si toho nikdo nevšiml. Adam s Evou si spletli fíky, aby Bůh neviděl jejich nahotu, a ukrývali se před Hospodinem. Pořád to má stejný kořen: skrývat, kdo doopravdy jsem, a tvářit se před druhými jako někdo jiný. Ten, kdo nemá pevný vztah s Bohem, přemýšlí, jak bude vypadat před lidmi, maskuje se, aby neviděli, kým je doopravdy. Jeden můj kamarád to nazývá inkognito režimem. Naopak ten, kdo žije z víry, ví, komu se bude jednou zpovídat, kdo mu svěřil životní poslání a k čemu tady je – sám za sebe i pro druhé.

Saul v přestrojení přichází k vyvolavačce. Zatím se plán daří. Vyvolavačka ho nepoznává, ale projevuje obavy o svůj život, protože přeci vyvolávání král Saul zakázal. On ji přesvědčí, ona uvidí Samuela a vyděsí se. Prokoukne Saula a cítí se podvedená. Saul si jde stále za svým a přesvědčí ji, aby se Samuelem mohl mluvit. Když slyší o starém muži zahaleném pláštěm, padá na kolena. Izraelský král se klaní jakémusi zjevení a svěřuje mu své nejistoty a tíseň a prosí o radu. Samuelova slova jsou průzračná a jasná – Hospodin učinil, co prohlásil skrze mě... A k tomu, co se děje, teď slyší Saul, že bude s izraelskou armádou vydán do rukou Pelištejců. Po té řeči se skácí k zemi a zbylé síly z něj vyprchají. Vyvolavačka mu nabídne, aby pojedl. Bude to Saulova poslední večeře – zítra vytáhne proti Pelištejcům a prohrají. To stojí za povšimnutí. Bůh mlčí. Samuelova

řeč je plná zmaru. Ale proted' je tu žena z Ěn-Dóru, u které ztrápený král najde pro svůj poslední večer smilování.

Z toho příběhu mám potřebu vytáhnout čtyři otázky ilustrované tím Saulovým příběhem, nad kterými si můžeme přemýšlet:

Saul se snažil předejít pokušení, i když do toho pak spadl. Jak pracuju s pokušením – vím, že mu chci odolat?

Saul vládl často po svém a zapomínal na Boží autoritu. V kterých situacích nejčastěji zapomínám na Boha?

Saulův život nekončí dobře, protože promarnil šanci naslouchat Bohu a činit pokání.

Kde ted' cítím svůj deficit, své selhání vůči Bohu a bližnímu? Co mi brání hledat k bližnímu cestu?

Saul osaměl. Když na nás dolehne samota, nejsme to my, kdo se izoluje od druhých a nechce pěstovat dobré a zdravé vztahy? Nebrání mi vlastní pýcha a nadřazenost?

MODLITBA

Hospodine, Bože, děkujeme za Saulův příběh, který nastavuje zrcadlo.

Prosíme tě o sílu odolat pokušení, prosíme o otevřenost tomu, co nám sděluješ.

Prosíme o odvahu vyznat před tebou, jací doopravdy jsme, a hledat cestu k těm, se kterými nemáme dobré vztahy, a přemýšlet nad tím, jestli to není naší vinou.

Prosíme o chuť rozvíjet a udržovat dobré vztahy.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 313 *Ozvi se, Pane můj!*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

K jednotlivým přímlovám se můžete připojit po výzvě „společně voláme“ zpěvem písně Kyrie eleison (NEZ 265).

Pane Bože, myslíme na ty, kteří si myslí, že všechno zvládnou sami a nikoho

k tomu nepotřebují. Myslíme i na všechny, kterým slábnou síly a myslí si, že v očích druhých ztrácí svou cenu. *Společně voláme: Kyrie...*

Pane, prosíme za ty, kdo zápasí o smíření, kdo sbírají odvahu, aby si přiznali vinu, nebo hledají sílu k tomu, aby dokázali odpustit. *Společně voláme...*

Prosíme za oběti válečných konfliktů, za ochranu slabých, za všechny, kterým se děje příkoří. Prosíme za pokoj zbraní všude po světě. *Společně voláme...*

Předkládáme tvé lásce všechny dospívající v našem okolí, kteří hledají vztah k sobě, ke svému tělu a nitru, i způsoby, jak se s druhými podělit o své myšlenky a jak projevit emoce. *Společně voláme...*

Prosíme za všechny, kdo jdou do věcí po hlavě a zapomínají přitom na své okolí i na všechny, kteří pro mnohé pochybnosti zůstávají nerozhodně stát na cestě života. *Společně voláme...*

Prosíme, povzbud' nás nadějí, že ať je naše minulost jakákoliv, tak naše přítomnost a budoucnost není založená na tom, co jsme udělali my, ale je založená na tom, co jsi udělal pro nás ve svém Synu ty. *Společně voláme...*

Společně tě prosíme jako svého Otce: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 672 *Jak dlouhá píseň bez konce*

POSLÁNÍ: 2Kor 13,5

Slovo poslání nalezneme v závěru 2. listu Korintským, kterým Pavel píše:

Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi?

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení i vcházení nyní i navěky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 426 *Ať chrání nás Bůh*

Co nám říká Ježíšova povánoční cesta

POZDRAV

Milost vám a pokoj od toho, který byl, který jest a který přichází. Amen.

Milé sestry, milí bratři, vítejte na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 62,4.8n

PÍSEŇ: NEZ 393 *Od věků Bůh, od věků Král* (1. a 3. sloka)

MODLITBA

Náš Pane,

shromáždili jsme se, abychom tě chválili, vyvyšovali a připomněli si jedinečnost tvého díla záchrany.

Děkujeme ti a radujeme se, že tento den smíme začínat zvěstí o tvém milosrdenství a věrnosti. Vzdáváme chválu za tvoje dílo spásy s Izraelem, v příběhu Ježíše Krista i skrze zvěst apoštolů.

Děkujeme i za ty, kdo nás vedli a vychovali ve víře. Děkujeme za každou příležitost, kdy smíme prožít vděčnost i úžas nad tím, že ti patříme, že svoje životy smíme žít spolehlivě nasměrování tvým dílem.

Právě v tomto společenství si však hořce uvědomujeme, co nás tobě vzdaluje, co nám bere radost, co nás svazuje a naplňuje beznadějí. Nejednou mluvíme a jednáme, jako bychom ti nepatřili – a nikdy o tvém díle záchrany nic neslyšeli.

Prosíme tedy, ať nás tvoje slovo vytrhne z naší nedověry, odcizení, spoutanosti, ať prohloubí naši víru a obnoví naši důvěru v tvou věrnost a stálost.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Sd 13,2–5.24

PÍSEŇ: S 188 *Vostnatej drát*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 2,13–15.19–23.

Boží mlýny melou pomalu, ale jistě, napadne nás možná, když dočítáme závěr děje plného drastických událostí následujících po Ježíšově narození. Ano, Herodes, ten rozséváč smrti, zmizel ze scény. Umřel. Nic mu nepomohla jeho moc, chladnokrevné intrikaření, cynická vynalézavost. Na smrt je i takový Herodes krátký. A tak se může dítě Ježíš vrátit zpátky do své země. A my si můžeme s úlevou vydechnout, tak jako si vydechnou národy, vždycky když nějaký bestiální vládce zmizí na smetišti dějin, a k tomu vděčně dodat: Ještěže má Boží dílo delší dech než běsnění Herodesů... Tak tak, Boží mlýny melou. Pomalu, ale jistě...

Ale copak je v tom něco nadějného, nezbyvá-li pouze čekat, až ten rozséváč násilí, nelidskosti a smrti zmizí se svými přísluhovači ze scény? Copak je na tom něco radostného přežívat ve vyhnanství za času krutovlády? Schovávat se se svým přesvědčením v koutku duše, dokud se nezmění poměry k lepšímu? Copak je na tom něco nadějného žít život, jehož směr, podobu a náplň v rozhodující míře určuje někdo jiný? Nehledě na to, že než ty příslovečné Boží mlýny semlely Heroda, nadělal on sám v Betlémě paseku, že se dodneška tomuhle místu v evangeliu podvědomě vyhýbáme?

Ano, je to krásné, když padne vláda lži, nelidskosti, otroctví a smrti. Je namístě za to děkovat. Ale – je nemístné a nebezpečné svazovat svoji radost, svoje očekávání, svoje hodnocení života a jeho kvality pouze a především s tím, kdo vládne a v jakých jsme se zrovna ocitli poměrech. Jen si všimněme, když Herodes zemře, nepouští se Josefova rodina do žádných oslav. Radost, tu si odbyli ještě v Betlémě s mudrci. Teď jako by šlo nejvíc ze všeho o to, aby se Ježíšovi rodiče drželi jakési přesně naplánované trasy.

A právě té trase, jejímu průběhu i cíli budeme dnes věnovat pozornost. Projdeme-li její milníky, zjistíme totiž, že to není trasa nijak zvlášť přitažlivá: vede pryč z Betléma. Pryč z místa vyhlášeného jako rodiště otce vlasti krále Davida, pryč z místa opředěného očekáváním mesiáše a nadějemi na vysvobození Božího lidu. Do Egypta. Tedy na místo spjaté s utrpením Božího lidu, na místo i v příbězích Abrahama či Jákoba vhodné lada jako dočasné útočiště. A odsud nevede evangelista Matouš Josefa a jeho rodinu ani zpátky do Betléma, a už vůbec ne do jeruzalémského královského paláce či alespoň do chrámu (jako kolega Lukáš), ale na periferii – do Galileje „pohanů“. Do kraje, jehož obyvatele

si jeruzalémská náboženská elita drží pěkně od těla. Tady Ježíš zmizí na dlouhý čas lidským zrakům, aby právě tady potom začal svoje zvěstování. Na začátku Betlém, pak egyptské vyhnanství a jako prozatímní cíl galilejský Nazaret: opravdu, nic moc.

Pro Mesiáše by šlo naplánovat rozhodně trasu lákavější a přitažlivější. A nejen to: sám ten pohyb po této trase lze vnímat dvěma rozličnými způsoby. Ten, kdo si všímá hlavně toho, jaké poměry kde a kdy vládnou a kdo je určuje, ten bude tuhle trasu vidět jako osudem danou nezbytnost, ne-li dějinnou nutnost: za Herodesa utéct co nejrychleji z Betléma, za jeho syna se Judsku vyhnout (co kdyby se Archealos potatil) a raději se usadit v Galileji, kam už jeho pravomoc nesahá.

To je jeden pohled. Pohled, který se ohlíží vždycky nejdřív po tom, jaké kde vládnou poměry, jak snadno se kde dá či nedá žít, kde se nabízejí možnosti bezproblémového žití či bohatých výdělků, kdo je u moci a jak daleko sahá jeho vliv. Starší generace to mají na vlastní kůži odzkoušené víc než dost – a ty mladší to dost možná čím dál víc čeká. Vtíravá pochybnost, že proti daným poměrům moc nenaděláš. Zkušenost bezmoci tváří v tvář režimu, který nemilosrdně semele každého, kdo se odváží vybočit z řady. Nepříjemné zjištění, jak úsilí o nápravu křivd a nepravostí může člověku zkomplikovat život. Obavy, které to vše doprovází... Nezkomplikuju život nejen sobě, ale i dětem? Pocit bezmoci, který člověku namlouvá: nemá cenu se o něco pokoušet – stejně s tím nic nenaděláš.

Ale evangelista nás po té cestě z Betléma do Egypta a pak do Nazareta nevede proto, aby nás ubezpečil: proti poměrům, které nastolují momentálně mocní a vlivní, nic nenaděláš. Evangelista o tom putování vypráví proto, aby posílil důvěru, že i v časech nepřízně, protivenství, nesvobody – v časech malých či velkých Herodů – se nemusíš jen sehnout, sklopit uši, držet ústa a krok.

Proto evangelista zdůrazňuje: tuhle trasu naplánovali jinde a jindy. Hlavní směr vykolíkovala prorocká zvěst svědků Písma – a Josefa a jeho rodinu po ní vede nebeský posel. Hle, anděl Páně. Ne ten přihlouplý Petronel ze Strachových pohádek, ale posel Božích zpráv. A tihle poslové člověka nikdy neposílají na cesty, kam člověka postrkuje odevzdanost a bezmoc, pociťovaná tváří v tvář malým či velkým potentátům. Ano, nebeští poslové vedou cestami leckdy možná krkolomnými a nezvyklými, ale vždycky to jsou cesty, na kterých se otevírá možnost víry, vysvobození z tísnivé beznaděje, a kde

potkáváme zdroje naděje, očekávání a milosrdenství. Tenhle sen sní Josef. Není to jen sen o tom, že všechno snad nakonec dobře dopadne. Je to sen o tom, že uprostřed dějin a jejich bouření nemusejí tvé kroky nabrat směr, kterým tě tlačí strach z malých či velkých Herodů.

Vždyť se smíš vydat směrem, kterým zvou a ukazují poslové Božích zpráv. A dítě, které na těch cestách v náruči drží Marie, dítě Ježíš dosvědčuje: není to jen sen. Ten sen se stává skutečností. Právě uprostřed těch nepříznivých, ba krutovládnych dějů a jejich poryvů. Uprostřed nich a navzdor jim. A navíc mají tyhle kroky svou logiku: logiku, jíž se podle evangelistova přesvědčení máme nepochybně držet i my, logiku narýsovanou příběhy Tóry a Proroků.

Jak tedy nakonec rozumět tomu, že se z betlémského rodáka a vyhnance v Egyptě stává obyvatel galilejského Nazareta? Tak jak naznačuje evangelista: to všechno se stalo, aby se naplnil prorocký výrok, že bude nazván Nazaretský, dosl. Nazorejský. O to jde Matoušovi: Ježíš patří do řady nazířů – zvláštních agentů Hospodinovy věci, které si Bůh ze svého lidu povolává a odděluje ke speciálnímu úkolu, k poslání Zachránce, Vysvoboditele. Tak jako např. kdysi soudce Samsona. Ano, Ježíše v úvodu evangelia potkáváme na cestě uprchlíků. Na cestě těch, s nimiž nelítostně a tvrdě mávají poryvy dějin, poryvy nenávistné, nemilosrdné a leckdy vražedné.

A přece už od toho začátku platí – příběh toho, se kterým od začátku zametají dějiny, kterého nahánějí mocní tohoto světa a se kterým se nikdy nesmíří, to je příběh toho, jenž přináší vysvobození. Záchranu. Jehošuu. Víra, která začíná vnímat tyto souřadnice Ježíšova příběhu, víra, která zaslechne tyto souvislosti, takováto víra se pak může přestat vymlouvat na nepřítelství doby, na poryvy dějin, na nepřízeň osudu. Protože tohle všechno Ježíš na sobě od začátku nese. Nese to na sobě, abychom my poznali a uvěřili: už vás žádná éra herodů, éra lhářů či násilných manipulátorů, éra těch, co chtějí opanovat váš čas a naplnit ho poddanstvím, rezignací a přizpůsobivostí – už vás nemůže vzdálit Boží věrnosti. Naše naděje nepramení z toho, že se kdesi, snad, pomalu točí Boží mlýny. Ne. Naše naděje roste, když se setkává s příběhem tohoto dítěte ve zvláštním Božím vlastnictví. Tady potkáváme naději, kterou neudolají ani ty sebebeznadějnější poměry. Tady nalézáme cestu, z které už nemusíme upadnout do žádného bloudění a bezcílnosti. Tady potkáváme blízkost vysvobození, jemuž smíme důvěřovat včas i nevčas. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 694 *Z milosti tak hojné*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

K modlitbě se můžete připojit slovy „Kyrie eleison“.

Náš milostivý Bože,

vedeš nás cestou prošlapanou Ježíšem. Ať objevujeme její bohatství, nebojíme se její jinakosti a nezvyklosti. Ať je inspirací pro časy, které nás čekají. *Kyrie eleison.*

Prosíme za lidi na útěku. Za ty, které z domova vyhání násilí, kdo se nemohou dočkat míru, za ty, kdo se v koutku schovávají se svým přesvědčením. *Kyrie eleison.*

Prosíme za ty, kdo potřebují povzbudit, otevřít náruč, potkat přijetí. Za ty, kdo potřebují sílu nebo finance, aby mohli znova povstat a začít jinak a lépe. *Kyrie eleison.*

Prosíme za ty, kdo často hledí zneužívat své moci, ekonomické převahy, schopnosti manipulovat s davem. Stavěj jim do cesty svědky spravedlnosti, lidskosti a pravdy. A nedovol, aby jim křesťané posluhovali. *Kyrie eleison.*

(Chvilé ticha.)

A společně ještě takto voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Fp 4,4–6.8

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. Konečně, bratří, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu.

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

PÍSEŇ: NEZ 693 *Radujte se, bratři*

Otevřené dveře

POZDRAV

Bratři a sestry, slavíme tuto bohoslužbu ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT

Pán vstal z mrtvých, haleluja, opravdu vstal z mrtvých!

Milé sestry a milí bratři, slavíme dnes Velikonoční neděli – neděli zmrtvýchvstání. Radujme se a slavme, protože náš Pán vstal z mrtvých. Radujme se, protože máme co slavit.

PÍSEŇ: NEZ 287 *Zpívejte, čest vzdejte*

MODLITBA

Hospodine, svatý Bože,
ty jsi nás vyhledal, našel jsi nás a k nám mluvíš. Ty můžeš oslovit toho, kdo se stahuje do sebe; ty můžeš dát novou perspektivu zoufalému.
Pane, učiň i s námi ten div, že se nám pro tebe otevrou oči, přivolej zázrak setkání, pomoz svým Duchem, abychom tobě věřili a spoléhali se na tvého Syna Ježíše Krista. Dej dnes zaznít svému evangeliu a buď mezi námi. A buď stejně tak se všemi, kdo se shromažďují ve tvém jménu všude na světě a k tobě upínají své naděje.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 528 *Byl jsi tam, když byl křížován můj Pán*

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Iz 65,17–19.25

PÍSEŇ: NEZ 749 *Tvá, Pane Kriste, věc to jest*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v J 20,19–31.

Milé sestry, milí bratři, na začátek, než se spolu vypravíme na cestu textem kázání, chtěla bych vás upozornit na to, kde jsou východy z našeho kostela. Ne proto, abyste jich hned teď využili, ale kdyby třeba hořelo, je dobré vědět, kudy budete utíkat. Ostatně na to vás upozorní i v letadle před každou cestou. Tak v první řadě je zde vchod, kterým jste sem vešli. Jsou zde ještě další dveře, kterými můžete uniknout. Chovejte se při tom klidně, kdyby tu byl dým a neviděli jste na cestu, tak se chytněte navzájem za ruce a pomáhejte dětem a to je asi vše... tedy ještě bratra varhaníka prosím, aby seběhl v případě nouze těmito schody k nám dolů a neskákal třeba z okna. Tak to bychom měli. Kdo jste doufal, že po tomto výkladu bude praktický nácvik, tak vás zklam, nebude... třeba zase někdy příště.

Proč takový nezvyklý úvod? Jedna z nejhorších věcí, která se člověku může stát, je, když se ocitne v místnosti bez dveří, bez východu. Vy, kteří máte klaustrofobii, si to umíte představit živě, že? Brr.

Učedníci se v takovém prostoru zabarikádovali. Pečlivě za sebou dveře uzamkli, aby je nikdo neohrozil. Jenže Ježíš prošel i těmito zavřenými dveřmi, otevřel je, sevřený prostor uvolnil.

Jednou jsem v televizi chvíli pozorovala jednoho z takových těch masových kazatelů, jak křičí na lidi: „Víte, co je peklo? Co je nejhorší na pekle?“ A po tom, co se posluchači rozpačitě ohlíželi jeden po druhém a rosili se potem, odpověděl: „Z pekla není žádný východ!“

Nevím, jaké je to přímo v pekle, a divím se, že to tak dobře věděl tento kazatel. Já naopak věřím, že nám evangelium předává dobrou zprávu: od jisté doby i tam v pekle východ je. Když totiž zemřel Ježíš na kříži, sestoupil i do pekel a třetího dne vstal z mrtvých. Tedy i tam v pekle dveře otevřel, i brány pekla zrušil. A to nejen pro sebe, ale pro celé lidstvo.

Pravda ale je, že peklo je tam, kde nevidíme cesty ven, když jsme v nějaké situaci uvěznění. Takové peklo prožíváme již nyní zaživa, když nevidíme východisko. Je to utrpení v pravém slova smyslu. Je to stav naší mysli.

Symbyoly Velikonoc – kuřátka, zajíčci, jehňátka, vajíčka – dávají svým způsobem smysl,

protože ukazují nově narozený život. Nový začátek. I o tom jsou Velikonoce. O tom, že se něco nového rodí a s novým životem přichází i nová naděje. Ale není to všechno. Jen protože přichází nový život do tohoto starého světa, to ještě není záruka nějaké nadějně změny. Kuřátka, čokoládové zajíčky a to vše ostatní zase sníme. A když ne, tak jehňátka zestárnou a nebudou v nás již vzbuzovat takové nadšení. Co způsobí opravdovou proměnu našich životů? Co nám dává ten opravdu nový život? I když jsme již pokročilejšího věku a neomládáme. Co znamená to nové narození, které nám Ježíš nabízí? Takovým opravdu dobrým velikonočním symbolem, který by toto zobrazoval, by byly dveře, které se dají otevřít.

Takové otevírací dveře – nebo třeba i okno. To zase říká filozof Wittgenstein. Pokud jste v místnosti a nemůžete najít východ – dveře – odejděte oknem. Najděte jiné východisko. Podívejte se na svůj problém nově a neomezujte se ve svém hledání na staré cesty. Někdy přijde nový život v tak nečekané formě, že se musíme cvičit v pozornosti, abychom ho nepropásli.

Tak tedy otevírací dveře nebo okna by nám symbolizovala východiska, která často hledáme. Opravdu by se zde ukázala velikonoční zvěst, která říká: Řešení je i tam, kde se zdálo, že vše končí. Nová cesta vede i tam, kde se zdálo, že je konečná a smrt. Ježíš i zde rozbil zdi, vsadil sem dveře, prošel jimi a nám je nechal otevřené. On sám o sobě dokonce říká: *„Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu.“* (Jan 10,9)

Otevřená budoucnost, nové světlo, nový pohled, nová naděje. To vše nám Ježíš přináší, protože žije a chce, abychom žili i my. To znamená vzkříšení k životu.

Mnoho lidí prožívá na různých úrovních, že došli na konec a neví jak dál. Mnoho lidí v naší společnosti prožívá úzkost, odmítnutí, pochybnost, zoufalství, beznaděj, ztrátu odvahy. Mnoho lidí se cítí uvězněno v životní situaci, která nikam nevede, ze které nevidí východisko. To je nakonec to, co člověka opravdu ubíjí. Když ten zlý dosáhne toho, že nám nasadí klapky na oči a my nevidíme cestu dál. Jenomže ten zlý lže. Třeba když nám v nemoci našeptává myšlenky jako: „Jsi nemocný, to znamená: zklamal jsi, selhal jsi, jsi bezcenný. Neuzdravíš se, a pokud umřeš, vše pro tebe skončí.“ Nebo ve vztahu s partnerem nám ten zlý našeptává: „Měl by tě pochopit beze slov. Ale on tě nechápe, myslí jen na sebe, je to sobec...“ Zlý nemá v zájmu naše dobro, snaží se vnutit nám

představu, že z naší situace není východiska.

Člověka může ubíjet každodenní rutina v práci, kdy nevidí smysl svého pachtění, nemá prostor se rozvíjet a využít svou kreativitu. Beznaděj v nás může způsobit cokoliv těžkého: úraz, smrt blízkého, na kterou nejsme připraveni. Ale kdy jsme na něco takového připraveni? Nikdy. K čemu pak jsou všechny ty tabulky s nápisem „východ“, umístěné v dopravních prostředcích a veřejných budovách, když my východisko nevidíme?

Ale právě sem míří velikonoční zvěst: Ježíš před námi otevírá opravdu nové možnosti. Dveře, kterými můžeme vstoupit do nového života. Neexistuje žádná temnota tak temná, žádný hermeticky uzavřený prostor, do kterého by Kristus nevstupoval a neotevíral sám sebe jako průchod ven, na světlo. To, co se přitom mění, jsme my. Ne tolik podmínky kolem nás. Když se lidí zeptáte, co by potřebovali, aby byli šťastní, řeknou často: „Kdybych vyhrál v loterii.“ Jenže jsou studie, které takové výherce zkoumají a zaměřují se na kvalitu jejich života rok poté, tři, pět let po tom, co vyhráli. A co myslíte? Kvalita jejich života se ve skutečnosti nezměnila. Protože oni nevyzráli, nevyrostli, nezměnili se. Když nám život staví překážky do cesty, někdy opravdu hrozné a bolestivé ztráty, když opravdu narážíme do zdi, můžeme tím vyrůst, najít řešení a projít na druhou stranu.

Ve skutečnosti nás nedělají šťastnými peníze, ale pocit, že opravdu žijeme, že žijeme naplněný život. A to můžeme, i když nemáme vše, po čem jsme toužili. K tomu, abychom cítili tento život, musíme být zkrátka na cestě, někam směřovat. Proto říká Ježíš: „*Vezmi na sebe svůj kříž a následuj mne.*“ Neříká to, protože by nám chtěl naložit víc, než uneseme. Ne. On nám chce ukázat cestu tím, čím procházíme. Cestu, která vede dál, i když je život těžký. A ano, znamená to také povstat a vzít svůj kříž. Přestat před okolnostmi svého života utíkat nebo se stále ohlížet zpět. Cítíme tu změnu? Cítíme, jak se naše srdce oprostí od všeho, co nám v životě bránilo, a my se nově a svobodně nadechneme? Jsou lidé, kteří to dokázali. Muž, který po autonehodě ochrnul. Mohl zanevřít na život, jeho přítelkyně ho mohla opustit. Místo toho se rozhodli žít. Přijmout život, i když takto pozměněný. Mohli lpět na svých plánech, a možná že svým způsobem doopravdy lpěli, protože se rozhodli, že jejich život neskončil. Za změněných podmínek uskutečnili to, co pro ně bylo důležité. Otevřený hrob, z jehož vchodu byl kámen odvalen. Otevřené dveře jako ten pravý velikonoční symbol.

Představuji si, jaké by to bylo, kdybychom takové dveře instalovali na zahradě – vedly by

zdánlivě odnikud nikam. Člověk by k nim mohl přistoupit, otevřít je, vstoupit do nich, pomodlit se, překročit práh a vyjít ven. Rituál, který by nám pomohl znázornit změnu, kterou nám Ježíš přináší. To, co se děje uvnitř nás, bychom tak znázornili něčím, co je vidět. Kdyby pak přicházeli lidé a ptali se na dveře, které zde tak nesmyslně stojí a vedou odnikud nikam, odpovídali bychom: pro nás jsou symbolem nového začátku, neviditelné, a přece citelné změny, kterou nám Kristus přináší. Skoro jako když se člověk rodí a prochází úzkou branou k novému životu...

Ke Kristu jako k východisku, jako ke dveřím, máme i my ukazovat svým životem. Protože Ježíšova zvěst nikdy nekončí jen u mě, u nás samých. Vždy pokračuje a vrcholí ve sdílení. Proto se máme o tuto dobrou zprávu dělit a starat se i o druhé, aby i oni měli přístup ke dveřím života. A možná musíme někdy trochu poodstoupit, obětovat něco ze svých ambicí a své ctižádosti, aby mohl projít i druhý. Zpomalme, vezměme někoho za ruku a místo abychom se hrnuli první do dveří, v klidu druhému dveře otevřeme.

To jsou Velikonoce. Kristus vstal z mrtvých. Dveře k životu jsou otevřeny. Proto šťastné a veselé Velikonoce. Máme důvod k oslavám a slavení! Amen.

MODLITBA

Pane,

děkujeme ti za to, že i k nám přicházíš s osvobozující silou, která v nás probouzí nový život a víru. Děkujeme ti za to, že se s námi dělíš o svého Ducha, že nás nenecháváš samotné ani na život, ani na umírání. Děkujeme ti za to, že se s tebou nemusíme bát.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 533 *Bůh náš všemohoucí*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Vzkříšený Pane,

ty jsi zvítězil nad silami nenávisti, násilí a moci, které tě přivedly na kříž. Zjevil jsi nám, že nemají poslední slovo, a otevíráš nám dveře do života. Dej své církvi, aby v ní vládla tvá láska. Ať v ní nemá místa nenávist vůči světu ani vůči nepřátelům. Ať se neopírá o moc a nikdy nepodporuje násilí.

Prosíme, dej, ať křesťané kdekoliv ve světě statečně zápasí se smrtí i se všemi silami, které k ní vedou.

Požehnej práci lékařů i ostatních, kdo slouží zachování života.

Prosíme, dej všem sklíčeným a zoufalým, všem nemocným a umírajícím podíl na této živé naději.

Vzkříšený Pán je uprostřed nás; je naším přímluvcem. Svěřme mu nyní ve chvíli ticha, co máme na srdci. (*Chvilé ticha.*)

Vzkříšený Pane, tobě i Otci i Duchu buď čest a sláva nyní i navěky. Amen.

A ještě se takto společně modlíme, jak nás to naučil náš Pán, Ježíš Kristus:
Otče náš...

PÍSEŇ: NEZ 713 *Mému Bohu patří zem*

POSLÁNÍ: Fp 2,3

POŽEHNÁNÍ: Žd 13,20n

PÍSEŇ: NEZ 549 *Buď tobě sláva* (1. a 3. sloka)

Bože, smiluj se nade mnou hříšným

POZDRAV: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT

Ohavností jest Hospodinu každý pyšného srdce. Milosrdenstvím a pravdou očištěna bývá nepravost. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 633 *Povstali jsme z lože svého*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme za svátek neděle, kdy můžeme žít zadarmo, bez práce, a přijímat tvé dary. Děkujeme za dar slova, za dar písně, dar modlitby.

Děkujeme za společenství, které smíme tvořit.

Děkujeme za dar umění, za všechnu duchovní krásu. Věříme, že vše konáme k oslavě tvého jména jako učedníci tvého Syna, Ježíše Krista. V něm jsme spojeni a v něm chceme spolu žít. Prosíme, uč nás nezištnosti, pokoře, respektu. Tvé dílo nechť se děje.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 5

PÍSEŇ: NEZ 755 *Není lepší na tom světě*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ž 5,5–8.

Milí přátelé, toto je nebezpečný žalm. A jeho nebezpečnost vyniká zvláště v novém překladu. „*Zlý nemůže být u tebe hostem, tobě nesmějí na oči potřeštěnci, nenávidíš všechny, kdo páchají ničemností.*“ Je to žalm, kde svět jako by se dělil na ty zlé okolo, které by měl Bůh zavrhnout, a na mě, který jsem dobrý a můžu se proto radovat z boží přízně a božího požehnání. Na takové dělení světa pozor, to by nemuselo dobře skončit! Není

právě tady kořen nepříjemné nadřazenosti křesťanů, není tady důvod, proč je veřejnost tak alergická na církve? Co by to bylo za víru, kdybych si myslel, že já jsem ten dobrý? A lepší než druzí? Kdybych ostatním upíral právo ukázat se před Hospodinem? Kdybych si přál jejich záhubu?

Ale zkusme nejprve tomu žalmu porozumět z co nejlepší stránky. Pokusme se jej pochopit v pozitivním smyslu. Žalmista vede dělicí čáru mezi těmi, kteří mají zálibu ve svévoli, páchají ničemnosti, mluví lživě, prolévají krev a jednají lstivě na straně jedné, a člověkem, který pro boží spravedlnost a boží milosrdenství stojí na straně práva a je napadán protivníky na straně druhé. A chce se říci, že není jedno, jak člověk žije, že Hospodin je na straně těch, kteří nechtějí páchat ničemnosti a prolévat krev, nýbrž že je na straně toho, kdo snáší urážky, ústrky a nepřátelství. Celé je to koncipované jako modlitba, je to modlitební píseň, kde žalmista prosí o vyslyšení a pomoc, je to tedy modlitba člověka v nouzi, proti němuž se staví lidé bez skrupulí, bez svědomí, bez bázně Hospodinovy. A v tomto smyslu je žalm pozitivní a může být velkou posilou každému věrnému, každému věřícímu, který se cítí sám proti přesile svévolníků, hulvátů a násilníků. Ať se jej modlí ten, komu bylo ukřivděno, kdo byl znásilněn, kdo poznal, co jsou to lidé zlí a jak dokáží zmařit život člověka. Ať se jej modlí ten, kdo se cítí opuštěn proti přesile, každý, kdo prožívá něco zlého, nešťastného, těžko řešitelného. Tehdy je na místě vyznání, že Hospodin je se mnou, na mé straně, a ne na straně svévole a násilí. „Není lepší na tom světě než svědomí čisté“ – a ti, kteří mají svědomí obtíženo, budou mít strach ukázat se před Hospodinem.

Takto tedy můžeme tomu žalmu pozitivně rozumět – jako posile v těžkých chvílích, jako výzvě setrvat na straně dobré a vidět ostře škodlivost svévole a násilí. Budoucnost je ve věrnosti Hospodinu, budoucnost není v páchání ničemností, ve lživých slovech, ve lstivosti či násilnictví. Hranice mezi dobrem a zlem existuje a Hospodin sám je jejím garantem. Tak je to správně, tak tomu věříme a tak to tento žalm vyjadřuje.

V čem tedy je tento žalm – jak řečeno na začátku – nebezpečný? Jak bychom mu mohli porozumět špatně?

Možná nejlépe nám to vysvitne na příkladu z Nového zákona. Vzpomínáte na podobenství o farizeu a celníkovi? Jak se modlí v chrámě? Není farizeus se svou sebejistou a sebevědomou modlitbou krásnou ukázkou, jak lze tomuto žalmu porozumět nesprávně?

Já smím přicházet do tvého domu, je si jist farizeus, smím se klanět před tvým svatým chrámem, zatímco zlý nemůže být u tebe hostem, tobě nesmí na oči potřestenci, kteří páchají ničemností. Děkuji ti, že jsem dobrý a smím, a ne třeba jako tento celník, který páchá ničemností – tak pyšně se farizeus modlí.

A na druhou stranu, i celník mohl vědět, že zlý nemůže být u tebe hostem, tobě nesmí na oči ti, kdo páchají ničemností, a proto zůstává až někde vzadu a neodvážá se ani oči k nebi pozdvihnout, bije se do prsou a prosí: Bože, smiluj se nade mnou hříšným!

Víme, jak Pán Ježíš ty dva ohodnotil. Pravím vám, že celník se vrátil domů ospravedlněn, a ne farizeus! Ten dobrý, zbožný, odchází domů s prázdnou, protože to špatně pochopil, je pyšný a nadřazený, zatímco ten, který si byl vědom svých vin, ten je ospravedlněn, protože prosil o boží slitování.

Pozor tedy na slova žalmu, aby se nám nestalo to, co onomu farizeovi, abychom si nemysleli, že my jsme přece ti dobří, kteří smíme do chrámu, kteří máme nárok na boží požehnání, protože žijeme správně. Pozor na to, abychom nedeklasovali druhé jako ničemníky, kteří před Bohem nemají šanci. I ten, který má problémy ukázat se před Hospodinem, může na tom být nakonec lépe než my – pokud se vidí pravdivě a prosí o smilování.

Pochopit tedy ten žalm pyšně byla by chyba. Pochopit jej skromně, v pokání, je správně. Hranice mezi dobrem a zlem totiž vede málokdy mezi mnou a ostatními. Ona většinou vede mým srdcem, kde se sváří dobré i zlé, kde panují tu světlé, tu stinné stránky. Hledme tedy především ke svému srdci, zpytujeme svědomí, vyznávejme své viny a prosme o smilování. Buďme rádi, že Kristus je milosrdný a přijímá hříšné. U něj může být hostem i ten, kdo byl zlý. Jemu smějí na oči i potřestenci, kteří páchali ničemností. Buďme rádi, že Kristus nám naše viny odpouští, že dává sám sebe, abychom nemuseli propadat zbožné pýše, nýbrž abychom mohli v solidaritě a bratrství slavit jeho svatou večeři. Amen.

PÍSEŇ: EZ 494 *Ježíši, slávo nejvyšší*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný a věrný Bože,
společně s těmi, kdo zvedají v tuto chvíli modlitbami svůj hlas k tobě,

děkujeme, že světlo tvé lásky zjevené celému stvoření ve tváři Krista Ježíše svítí i nám do života a na cestu světem. Protože ty, Hospodine, uzdravuješ a tišíš bolesti a obvazuješ zkroušená srdce, předkládáme ti v přímlovách všechny, kterým se světlo radosti v životě vytrácí, obklopují je temnoty osobních selhání a proher, tíha zklamání a rozpadlých vztahů.

Modlíme se za ty, kdo stojí před těžkým rozhodnutím a hledají správné řešení. I za ty, kdo vědí, co je dobré, ale nemají odvahu udělat ten rozhodující krok. Prosíme, aby i malé světlo našeho svědectví víry mohlo svítit před lidmi tak, že budou oslavovat tvoje svaté jméno.

Prosíme za ty, kdo jsou v nebezpečí, že jim starosti anebo druzí lidé světlo tvého milosrdenství skryjí za mračna úzkostí, bolestí a beznadějí. Modlíme se k tobě, laskavý Bože, aby i uprostřed svého utrpení byli ujištěni, že tvá moc se dokonává v naší bezmoci a tvá síla v naší slabosti.

Prosíme za všechny lidi, celou společnost, naši zemi a všechny národy světa, aby jim věrná služba tvé církve pomáhala otevírat cestu k spravedlivým pořádkům na světě, k pokoji a míru mezi lidmi, k solidaritě a ohleduplnosti. Pozdvihuj, Pane, pokorné a stav hráze nenávisti a nelidskosti i vší neúctě ke stvoření.

Smiluj se nad námi všemi a vezmi nás do své odpouštějící náruče, když k tobě v jednotě tvých dětí voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ef 2,8–10

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

PÍSEŇ: NEZ 283 *Hospodin sám národů Bůh*

O potopě a naději

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Otcova a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

INTROIT: Ž 25,6

PÍSEŇ: NEZ 284 *Nuž Bohu děkujeme*

MODLITBA

Vzdáváme ti chválu, dobrý Otče, jediný Pane.

Děkujeme, že nás probouzíš každé ráno k životu a že nás k životu probouzíš i svým Slovem.

Děkujeme, že nás ve křtu přijímáš za své děti a u večeře Páně posiluješ.

Děkujeme, že jsi nám dal tak veliká zaslíbení v oběti a vzkříšení svého Syna Ježíše Krista.

Prosíme za naše dnešní shromáždění a za všechna shromáždění, která se dnes ve tvém jménu konají.

Dej, ať tvé Slovo a radostná naděje rezonují světem, ať nás tvůj Duch pozdraví.

O to prosíme skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Amen.

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH: Mk 1,9–15

PÍSEŇ: NEZ 33 *K tobě duši pozdvihuji*

KÁZÁNÍ

Základ zvěstování je zapsán v 1. knize Mojžíšově, 9. kapitole, 8.–17. verš.

Milé sestry, milí bratři! „Ještě že tu starou dobrou archu měli!“ Slavnostní vyhlášení smlouvy, které jsme slyšeli, je korunou příběhu o Noemovi, arše a veliké potopě.

Jedna česká pohádka končí slovy: „Ať už peklo bylo, nebo nebylo, vymyšleno bylo dobře...“ A se vši úctou ke všelijakým hledačům Noemovy archy, s tímhle praotcem a jeho velkou lodí to bude podobné: ta událost se vynořuje a vypráví právě teď i pro nás, a když si toho všimneme, bude to důležitější než případná zpráva z rozmáčené kroniky.

Začíná to všechno dřív. Potopě předchází něco, co můžeme nazvat ne-řádem. V Bibli je to vyjádřeno tak, že *„synové božští vcházelí k dcerám lidským a ty jim rodily, a vznikaly na zemi zrůdy (...) to jsou ti bohatýři dávnověku, mužové pověstní.“* (Gn 6,4)

Abychom správně rozuměli, tak tomuhle vyprávění – a prý Hospodinu samému – neleží na srdci ani tak přirozené a nepřirozené plození, jako spíš „zlovůle“, která je za tím. Svévolná zlá vůle. Neřadí, to jsou ti bohatýři a synové božští, kteří jsou za tím. Kdovíjaké potvory, které si osobují božství a svrchovanost a z lidí si berou, co se jim zachce, prostě proto, že nad nimi mají navrch a vycítí příležitost.

Ve starověku se z takových příběhů o dobyvatelských skutcích a podrobení druhých rodí hrdinové a bohatýři. Leckterý starověký vladař by si byl rád nárokoval titul takového syna božího a odvozoval svůj původ právě od nějakého hrdiny, bohatýra či nejlépe poloboha. A Bible řekne: zrůdy. Z takového podrobování, z takové zlé vůle vychází jen cosi podivného, mimo řádného, nelidského, co nemůže dlouho vydržet. Výsledek zlé vůle je, že lidem a s nimi dokonce i celému stvoření začne pořádně téct do bot, a zdá se nad lidské síly to zastavit...

To je potopa.

Na rozdíl od záplav, se kterými tu a tam máme zkušenost a snažíme se je všelijak regulovat, biblická potopa je totální; je obrazem chaosu, se kterým si nevíme rady, protože budovat protipovodňové zábrany už zkrátka není na čem. A na rozdíl od záplav, při kterých se děsíme, co dokáže příroda, nebo od eposu o Gilgamešovi, který vypráví, co dokáže svévole bohů, biblická potopa připomíná, co dokáže zlovůle lidí. Důsledkem nelidského a zlého zacházení se životem bývá naprostý chaos, takový, jaký si dovedeme představit právě pod slovem: potopa, záplava. Takhle to prý dopadá, když dá Bůh průchod své spravedlnosti a když svět sklídí, co zasévá.

Jenomže pozor: korunou toho všeho je nakonec něco docela jiného než jen to, že Bůh každou potvoru pořádně vykoupě v jejím zlu. Korunou je, že stačil jeden, který slyšel

a vzal vážně Hospodina, aby tu ještě byla naděje. Noe to vzal na sebe, a tak je ještě naděje! Po potopě následuje Hospodinův důrazný příkaz chránit život a slavnostní řeč Boží o zvláštní smlouvě.

Čím je ta smlouva zvláštní? Tím, že je v ní překvapivě mnoho stran, nespočítatelně, dokonce jsou tam zahrnuti i ti, kteří u toho být nemohou – a přitom závazky k plnění, veškerá aktivita, jsou vlastně na straně jedné!

Boží odpovědí na chaos je smlouva, kterou klade mezi sebe a lidi všech dob, všechno ptactvo a všechna zvířata... Několikrát se to tam opakuje stále znovu, aby to bylo krásné a hlavně aby nikdo nezapomněl, že tahle Boží smlouva se netýká jen těch, kdo poznali Boží záchranu, ale také všeho živého, co je s nimi, i těch, kdo přijdou po nich, dokonce i ptáků a dobytka. Bůh Stvořitel, a už i tady Zachránce (Spasitel), sám sebe zavazuje, že z jeho strany už nikdy nebude vykonávána taková spravedlnost, která zemi, lidi anebo zvířata ničí. Bůh už se rozhodl a to platí, z jeho strany je to tedy jasný závazek a odpovědnost.

A co protistrany? Jak my sami s touhle garantovanou ochranou všeho živého, s tímhle darem, naložíme? Možná je ta smlouva tak nápadně jednostranná proto, abychom to své k tomu přidali každý sám za sebe. Těch způsobů, jak dát přednost životu a jak nedávat průchod zlé vůli, bychom našli dost ve svých vztazích, ve své práci, v ekologii i společenských otázkách.

Hospodin si na znamení svého rozhodnutí a své smlouvy zavěsil na oblaka luk, jak čteme v originále. Pověsil duhu – to znamená něco jako „udělal si uzel na kapesníku“ nebo „zapsal si to za uši“ – tedy on, Bůh s takovými bezmeznými tresty, jakým je třeba potopa, skoncoval...

A zase je to zvláštní: že prý je to hlavně na znamení Hospodinu, aby se rozpomenul, kdykoli se nad zemí zamračí. Zase to vypadá, že jednostranně, že nám je to prostě nabízeno, abychom my hlavně nejprve viděli tu nádheru: Bůh si nás pořád dokola připomíná. Jedná, nezaslouženě a pořád znovu nám nabízí pomocnou ruku a cestu ven z trápení a bolesti, které si způsobujeme. A pak teprve můžeme a směle máme takhle jednat i my. Není to obchod, je to radost a vděčnost. Každou neděli si připomínáme to milosrdenství a Boží přijetí, které se ukázalo v Kristu, v jeho smrti a vzkříšení.

VYZNÁNÍ VIN

Bratři a sestry, Boží Syn a náš Pán, Ježíš Kristus poznal samotu pouště i tíhu zkoušek a každého, kdo se k němu s pokorným srdcem obrací, k sobě zve. Skloňme se tedy, abychom společně a každý sám za sebe vyznávali:

Kriste, náš dobrý Pane, vyznáváme před tebou svou vinu a hřích.

Ty víš, že i když vyznáváme tvé jméno a říkáme, že jsi naší nadějí, obracíme se často úplně jinam, lpíme na tom, co nás odvádí od života. Čekáme zázraky od sebe, od druhých a od všelijakých dočasných jistot. Ubližujeme slovy, činy, myšlenkami i nepozorností nebo lhostejností, selháváme sobectvím.

Vyznáváme před tebou, Pane, tuhle tíhu, ze které se nemůžeme vlastní silou osvobodit.

Prosíme, odpusť nám naše viny, pro svého Syna Ježíše Krista, který za nás zemřel a doved' nás k životu věčnému.

Společně prosíme: *Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!*

SLOVO MILOSTI: J 3,16–17

Kdo takto vyznáváte a obracíte se k Pánu, vězte, že Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.

PÍSEŇ: NEZ 339 *Věříme srdečně*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bůh otevírá budoucnost – své království, které přichází. Proto s nadějí i pokorou prosme: „Pane, smiluj se.“

Milosrdný Bože,

prosíme za církev, zvláště za katechumeny, kteří se připravují na křest nebo confirmaci, za ty, kdo je doprovázejí, prosíme o nová povolání kazatelů, pastoračních pracovníků, presbyterů, katechetů, pracovníků diakonie. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se!*

Prosíme za lidi, kteří svým vlivem mohou přispět k ukončení válek, za ty, kdo

mohou rozptylovat strachy, mírnit chudobu a prosazovat pokoj. Prosíme, povolávej si k tomu i nás, ať k tomu přispíváme. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se!*

Prosíme za lidi, kteří bojují sami se sebou a touží být lepší, ale nemají k tomu dostatek sil. Prosme za lidi, kteří se trápí, život jim připadá neúnosný, za ty, kdo hledají útěchu ve všelijakých závislostech a extrémech. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se!*

Prosíme za ty, kdo mají hlad, za ty, kdo nemají domov, práci, kdo byli zasaženi neštěstím nebo válkou. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se!*

Pane, náš Bože, pamatuj ve svém milosrdenství nejen na toto všechno, ale i na potřeby, které jsme nevyslovili. Neboť tvá je všechna moc na věky věků. Amen.

Společně voláme, jak nás Ježíš naučil: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ef 5,14–17

POŽEHNÁNÍ

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Milost Pána našeho Ježíše Krista se všemi vámi.

PÍSEŇ: NEZ 384 Ó, *Pane můj*

Vyjít druhému naproti

POZDRAV: 2Pt 1,2

Milost a pokoj ať se vám rozhojní poznáním Boha a Ježíše, našeho Pána.

INTROIT: Ž 145,13

PÍSEŇ: NEZ 33 *K tobě duši pozdvihuji*

MODLITBA

Milosrdný Bože,
děkujeme za tebou nám darovaný čas. Každému vyměřuješ jinak, čím se při tom řídíš, nesdělujeme. Na nás je, abychom s věnovanou lhůtou hospodařili moudře a bez nářků. Jak na to – nás učí tvé slovo. Kudy kam – napovídá tvůj Duch. Nezbloudíme, hledáme-li tebe, nestrhnou nás vlci, je-li naším pastýřem Ježíš Kristus.

Prosíme, občerstvuj a toleruj naši víru, lásku a naději. V našich srdcích je zlo s dobrem prorostlé, což nesmíme popírat nejen před tebou, ale zejména před sebou samými, ani navzájem. Ovšem tím spíše potřebujeme uvěřit tvé velkorysosti a věrnosti.

Prosíme i dnes, přemáhej v nás touhu hromadit si poklady v zemi a nikoli v nebi. Stále znova opovrhujeme tvým přáním, abychom hledali nejprve Boží království a jeho spravedlnost, s tím, že vše ostatní nám bude přidáno. Záleží nám méně na tom, kdo a co jsme, a spíše na tom, co a kolik máme. To v nás však rozhojňuje sobectví a lhostejnost. Následovat tě pak není téměř možné nebo už to ani nemá smysl.

Svatý Bože, slitovávej se a promíjej nám naše hříchy. Těžko ze sebe svlékáme starého člověka, těžce se odvažujeme pokory a důvěry v tebe. Přesto jiné dobré, úzké cesty není. Pomož nám pro svého Syna Ježíše Krista a naše srdce proměňuj k obrazu svému. Hledíme k tobě a doufáme, že učiníš tento div, že v nás převáží světlo nade tmou, radost nad zbožštěním povinností, důvěra ve tvé odpuštění nad adorací odpovědnosti a spořádanosti. Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lv 24,15–22

PÍSEŇ: NEZ 581 *Stvoř srdce čisté, Bože, mi*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 5,38–42.

Milí přátelé, bratří a sestry, Ježíš v citovaném výňatku z tzv. kázání na hoře vyzývá k obětavosti, k tomu, abychom nehleděli na sebe, nýbrž na své bližní, i když to může být těžké a nesnadné. Nemáme jen zrcadlit druhé, ale jednat moudře a rozumně, i když oni jednají nemoudře a nerozumně. Nás nemá určovat chuť po odplatě a mstě – jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá; oko za oko, zub za zub – nýbrž něco lepšího: Ochota a vůle povznést se nad nevrlost bližního, nad jeho příkrost nebo i neomalenost. Ať už mají jaký chtějí důvod, my se máme držet dobré vůle, kterou známe od Boha, a dle ní se zachovat. Nejsou to jen naše pocity, co rozhoduje o našem chování, ale přesvědčení, že světu a lidem okolo prospěje služba, pomocná ruka, naše nasazení, ba snad i oběť – a to mnohem více než hněv, odvěta, vztek nebo spravedlivá odplata.

Ale – co z toho budeme mít? Budou si nás lidé více vážit? Ne, nebudou, spíše si řeknou, že to nemáme v hlavě v pořádku nebo že si tak řešíme nějaké své trapné komplexy. Nebo tak přijdeme k penězům a úspěchu? Ne, to rozhodně nepřijdeme. Naopak, o mnohé asi přijdeme, nenávratně je budeme muset odepsat na konto našeho idealismu.

No tak si snad aspoň šplhneme u Boha, ne? Omyl. Pán Bůh vnímá náš život jako celek, ne v jeho jednotlivostech, nýbrž v celé jeho délce, naplní i prostoru náraz. Zní to zvláště, leč o nic zvláštněji než prokázaný postulát kvantové fyziky, že může být jedna elementární částice v tentýž okamžik na dvou místech vesmíru zároveň (říká se tomu superpozice). Čas, trojrozměrný prostor, aritmetika jsou berličky, které potřebujeme k orientaci v realitě my lidé, avšak Pán Bůh ani v nejmenším. Ukládat si dobré skutky do zásoby je klam a pověra.

Tak proč se přemáhat, namáhat a pomáhat? K čemu mi to je? Možná k ničemu, sestry a bratří; ale druhým to prospívá, jim to jde k duhu, oni z toho mají prospěch. Je možná nesnadné, ale podivuhodné a originální – odhlédnout od sebe, od toho, co „já“... Co já z toho budu mít, co mně to přinese, vynese, donese. Mám snad málo, jsem na tom tak

bídně, jsem takový chudák, že nemůžu druhým dát a nedostat nic zpět? Prostě je obdarovat a neřešit reciprocitu, efektivnost nebo aspoň efektnost svého jednání?

Tohle si uvědomme, než se tzv. kousneme, řkouce, že jen hňup by nastavil druhou tvář, dal ke košili i kabát a nesl někomu těžkou bagáž 2 i více mil, když dotyčný požaduje 1; a že od nás se nikdo ničeho takového nedočká. Ano, přispěju na sirotky, na postižené, na povodně, na všechny ty dobročinné sbírky a akce; dělají to všichni, tak já také. Ale když si přijde soused vypůjčit peníze, poněvadž nemá (a já vím, že mi je dost možná nevrátí), tak má smůlu; já přece nejsem hňup. A to samé učiním, půjde-li o hmotné statky (jako je košile či kabát) nebo o můj čas a energii (jako je ta služba na 1 či 2 míle). Prostě: odsud, potud.

A Ježíš říká: žádné odsud, potud není. Bůh to zrušil ve chvíli, kdy si tě zamiloval, přijal tě za syna či dceru a tys k tomu přitakal a stále přitakáváš, když se k němu modlíš „Otče náš“ nebo mu zpíváš, chodíš do jeho domu – kostela či vyznáváš: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího...”

Ano, všemohoucího. Právě na to nás chce Ježíš svou provokativní výzvou upozornit. Jako by říkal: tak ty vyznáváš Boží všemohoucnost i to, jak hezky a věrně se o tebe Hospodin stará, že je tvůj pastýř a ty jeho ovečka, kterou on nikdy neopustí, a bude-li třeba, zachrání tě třeba i s nasazením vlastního života; ale když máš prakticky prokázat, že to bereš vážně, najednou couváš a vymlouváš se. Vykrucuješ se. Že to je přehnané a kam bych přišel, kdybych se nechal fackovat, rozdával své kabáty, sloužil až do úpadu, půjčoval a nedostával zpět atd. Kam bych přišel...?

Pietista by řekl: přišel bys do nebe – to je přece jasné. Ale já pietista nejspíš nejsem, poněvadž říkám, že zrovna touhle cestou asi do nebe nepříjdeš, jelikož o nebe tu vůbec neběží. Ale o ochotu nebýt sám sobě modlou, nedotknutelným idolem, nýbrž překročit svůj strach, malost a soběstřednost. A vyjít druhému naproti, vstříc, a pomoci, podepřít, obdarovat, zastat se, podělit se.

Kde je psáno, že ta druhá facka už nebude poslední a že se mi posléze za ni i za tu první dotyčný neomluví, nebude jí litovat a nepoděkuje mi, že jsem necuknul, poněvadž si tak o sobě něco zásadního uvědomil?

Kde je psáno, že košili i kabát, které na tobě kdosi vyloudí, ti pozítří někdo nečekaně

nedaruje, poněvadž už je neužije, a přitom jsou úplně kloudné a přidá i kalhoty, boty, pár čepic, nějaké šátky – všechno čistě vyprané a bezvadné?

A kde je psáno, že až ti jednou někde klekne auto, že u tebe nezastaví úplně cizí chlap a nenabídne ti odtah ne 2 míle, ale třeba 20 mil, k tobě domů nebo do servisu?

A když se ti nevrátí půjčka, kterou jsi poskytl přesto, žes tušil, že ty peníze už nejspíš neuvidíš, nestane se také, že časem, jindy, ty sám obdržíš nečekaně peněžní dar či hodnotné jmění, dost možná mnohem vyšší, než byla ta ztracená půjčka? Kdo z nás už něco takového či podobného nezažil?

A věříme-li na Boží milost a dobrotu a požehnání, proč se bát, že to najednou přestane? Nepřestane! Bůh nás má opravdu rád a stará se o nás, a jestliže tomu vždy hned nerozumíme, tedy tomu, jak to dělá, tak to přece neznamena, že by to nedělal. To jen my jsme třeba nechápaví, nedůvěřiví, netrpěliví a namlouváme si, že jsme větší chudáci než ostatní, že vůči nám jsou lidé nejvíc nespravedliví, odměření, lakomí a zaujatí.

A od tohoto přesvědčení už je jen krůček k tomu, abychom se ocitli na druhé straně: tedy abychom my začali rozdávat facky (a jedna nám byla málo), abychom zarytě hnali člověka k soudu kvůli pitomé košili, abychom si vydíráním a pohrůzkami vynucovali na druhých pomoc či nějaké služby, abychom s těma nejsmutnějšíma psíma očima prosili o půjčku (uvnitř se poťouchle šklebíce, že ji nevrátíme, poněvadž věřitel sedí na penězích a vždycky měl víc než já).

Tohle je průšvih! Veliký a temný. Ó, jak se nám pak bude hodit někdo, kdo se povznese nad naši ukřivděnost, zpruzenost, vyčůranost či neomalenost, vyhoví nám a dá tak – možná poslední – šanci chytit se za nos, nazřít svou obludnost, činit pokání a vrátit se zpět k Pánu Bohu!

Mimochodem, máte pocit, že on nám toho dal málo (kabátů, mílí, půjček atd.)? A kolik jsme mu toho jeden každý z nás vrátili? Amen.

PÍSEŇ: EZ 483 *To jedno mějme stále na paměti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Vzkříšený Kriste,

zakusils temnotu smrti a hrobu, ale jejich pouta z tebe Pán Bůh sňal. Vstal jsi do zářivé slávy Nebeského Otce, a tak jsi nám k němu dokořán otevřel bránu. Prosíme pokorně, dej, ať je tato brána, brána do zářivé slávy Boží, prioritou a úběžníkem naší vezdejší pouti.

Prosíme, uť nás svobodně preferovat poklady v nebi před poklady v zemi, přidávej nám odvahy nastavit druhou tvář, dát ke košili i plášť, posloužit na dvě míle místo jedné. Otvírej naše srdce pro solidaritu s plačícími i spoluplísání s jásajícími. Ved' nás ke vzájemné důvěře a odpouštění, poněvadž kdyby tys nám neodpouštěl, nikdo bychom nedospěli jinam než do slepé uličky.

Prosíme uť nás, abychom přáli tvou lásku i druhým a o svůj nezasloužený příděl se vždy ochotně dělili dál. Je tolik potřebných, tolik lačnicích, tolik žíznivých! A každým dnem přibývají. Myslíme na ně a prosíme i o ně pečuj jako dobrý pastýř a nás si měj ku pomoci a službě, která by byla odpovědí na tvou nezměrnou službu nám. Službu na kříži, službu na pravici Boží, službu na každý den a na každý pád nezaslouženou.

Kriste, radujeme se z tvého vzkříšení a toužíme odpovídat na ně tak, aby tě to těšilo. Prosíme, stůj při nás a pomáhej nám.

A společně k tobě ještě voláme: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 787 *V království Božím místa dost*

POSLÁNÍ: Ř 12,10–18

POŽEHNÁNÍ: Ž 121,5–8

PÍSEŇ: EZD 605 *My vyznáváme*

Bůh tě neopustí

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 51,12–15

PÍSEŇ: NEZ 637 *Už svítá jasný bílý den*

MODLITBA

Pane Bože,

začali jsme dnešní bohoslužbu děkováním, děkujeme ti za dnešní ráno, děkujeme ti za svoji rodinu, děkujeme za rodiče, za děti, za vnoučata. Děkujeme jeden za druhého, za to, že díky druhým lidem poznáváme tvoji lásku a blízkost.

Myslíme na ty, kteří s námi nejsou, na ty, které milujeme, na ty, kteří mají rádi nás. A je nám líto, pokud jsme někomu ublížili slovem, řekli jsme něco, co ublížilo, nebo mlčeli ve chvíli, kdy bylo zapotřebí našeho slova. Mrzí nás, pokud jsme ublížili skutkem, nebo naopak svou nečinností. Prosíme tě, pomáhej nám, aby byla naše srdce čistá a vnímavá.

Sešli jsme se tady, abychom poslouchali, co nám chceš říct. Jsme tady, abychom se nechali oslovit. Tak nás prosím Pane Bože oslovuj, promlouvej k nám do našich srdcí, do našich dnů, vztahů, trápení i radostí. Oslovuj nás a přijímej nás. Daruj nám svého Svatého Ducha nyní i každý den!

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 1Tm 1,12–17

PÍSEŇ: NEZ 314 *Za dar slova, Bože milý*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 15,11–32.

Co nám dělá radost? Co nám kvete a my se z toho můžeme radovat?

Třeba naše schopnosti, že něco umíme, máme dary, které umí udělat radost nám i ostatním. Můžeme být šikovní, krásně zpívat, umět cizí jazyky. Někdo z nás má skvělé logické uvažování, někdo je zase empatický, někdo dokáže rychle běhat. Někdo z nás je vděčný za svoji hlavu, jiný za své ruce nebo nohy. Někdo je vděčný za své zdraví, možná právě proto, že zažil, že zdraví není vůbec samozřejmostí. A určitě se najde mezi námi někdo, kdo má radost ze svých vztahů.

Dáváme květiny. Ale když koukám na život, tak to řeknu drsně, ale všechny ty naše radosti jsou vlastně velmi křehké. Na naši hlavu a jasnou mysl se nedá spoléhat, stačí jedna ucpaná céva v mozku a najednou to už nejsme my, stačí havárie a naše nohy nebo ruce už neslouží a neumí to, co předtím, stačí krize a těžké životní okolnosti a naše přátelství a partnerství neobstojí. Proč to říkám, proč nás stavím tak tvrdé realitě? I dnešní příběh totiž tak začíná, mladší syn na začátku ztratil všechno, i když nejprve prožíval radost a myslel si, že se mu nic nemůže stát. Ztratil peníze, přátele, postavení, důstojnost a myslel si, že ztratil i rodinu a svého otce.

A tak když všechno je tak křehké a pomíjivé, jak říká Kazatel „marnost nad marnost“, je něco, co vydrží, na co můžeme upnout svoji naději, i když všechno kolem pomine? I když nám připadne stejně jako tomu nejmladšímu synovi, že zůstáváme jen my sami, odkázáni sami sobě? Co je v té vši mizérii a lidské křehkosti nadějně?

Jako by náš život měl různé vrstvy, slupky, které si během života nabíráme a utváříme, naše schopnosti, vztahy, ale pak narazíme a zjistíme, že ať chceme nebo jsme donuceni vnějšími okolnostmi, jednotlivé slupky odkládáme. Naše schopnosti, zdraví, vztahy, co zbude. Věřím totiž tomu, že nejsme jako bezedné nádoby, že i my máme nějaké dno, od kterého se můžeme odrazit nebo naopak na něm přistát. Co to naše dno je?

Láska. Láska otcova, to je to, co vydrželo. A platí i pro nás, to my jsme ti synové a dcery, které Bůh miluje, to pro nás a za námi poslal na svět svého jednorozeného syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. To já jsem ta dcera, to ty jsi ten syn. Takhle jednoduché to je.

Ale podívejme se na naše dva syny, protože jedna věc je něco vědět a druhá věc je to přijmout a žít tuhle lásku. Vlastně oba byli v kleci, oba měli nebo mohli být otci blízko, ale taky oba museli dojít proměny. Oba byli upoutaní do svých představ, zajatí ve svých

předpokladech, otec jim vlastně bránil v radosti, nebo si to aspoň mohli myslet. Ten mladší měl odvalu a chtěl s tím něco dělat, troufale si řekl o to, na co myslel, že má nárok, a od otce odešel. Měl pocit, že právě Otec je překážkou jeho štěstí, že mu brání v jeho svobodě, v jeho štěstí a radosti, a tak se vydává na vlastní cestu. Ale zjistí, že jeho svoboda je ještě něco jiného, že svoboda není to samé jako svévole. I nejmladší syn naráží na dno. A co tam nachází? Hlad, veliký hlad a touhu být otci zase blízko.

A starší syn to má stejně těžké, možná že i on si myslel, že otec mu brání v jeho štěstí, ale vážně mu brání? Aspoň mu to pak vyčítá. Možná neměl tolik odvahy jako jeho mladší bratr, ale i on narazil a vlastně svému bratrovi vyčítá, co sám nebyl schopen udělat.

Oba synové museli změnit svůj pohled na otce, oba synové měli možnost změnit svůj pohled na otce a tím i proměnit sami sebe. Jsme stále v době postní a právě doba postní je časem, kdy můžeme revidovat náš pohled na otce, pokoušet se zakoušet, jak to máme, zda jsme ti statečnější. A někdy máme pocit, že všechna ta pravidla a přikázání nám brání v našem štěstí. Nebo jsme ti mrzouti, co se fakt snaží žít nejlíp, jak dokážou, ale někdy máme pocit, že ani to kůzle nám otec nedal. K čemu je ta naše námaha? K čemu to všechno?

Doprovázím v nemocnici teď jednu ženu, je starší jen o několik let než já a už dva měsíce byla svojí nemocí velmi drsně donucena, aby odložila všechno, co má, dokonce i svoji naději, jak a kdy se uzdraví, protože její naděje je zároveň její past a přináší neustálé zklamání, protože se neuzdravuje. A její otázky jsou pro mě tak srozumitelné: Proč já? Vždyť jsem se celý život snažila, věřila jsem Bohu, tohle si přece nezasloužím. Ona své dno našla. A v posledním rozhovoru si uvědomila, že jediná naděje, na kterou má smysl se upnout, je, že Bůh ji miluje a neopustí, ani v její nemoci a bolesti.

Máme na čem postavit naše životy, máme zdroj, který nikdy nedojde, máme naději, která není planá. Bůh, Otec nás miluje. Jeho láska není něco za něco, jeho láska je nepodmíněná, nezasloužená, jeho lásku si nemusíme ani vynucovat, ani zasluhovat, prostě nás miluje. Ale pozor, to není fakt, který je dobré vědět, to chce víc. Je to nabídka, kterou můžeme žít, kterou se můžeme v životě sytit, přijímat ji, znova a znova aktualizovat. I kdyby padly všechny naše naděje, i kdybychom se dostali až k vepřům, nabídka Otcovy lásky platí, Otec nás miluje.

A poslední moment, který se mi na příběhu moc líbí. Zkuste si vybavit, jaké to je, když

na někoho čekáte. A co teprve když čekáte na někoho, kdo se ztratil. Úplně si představuju, jak to ten otec měl, sice pracoval na poli, poklízal ve stájích, večerel s ostatními u stolu, ale stále jako by byl v očekávání a měl pohled připravený ke dveřím, k cestě. Jestli se snad nevrátí, jestli se přeci jen jeho syn nevrátí. A byl to taky první otec, který ho uviděl a už z dálky jej poznal a běžel mu naproti. Je to vlastně krásný obraz, že takovou otevřenost a připravenost pro ztracené syny a dcery máme mít taky. My jsme zažili a zažíváme, jak krásná, blahodárná, nadějná je Otcova láska a přítomnost. Tak bychom si to neměli nechat sami pro sebe, ale čekat, kdo mezi nás, do našeho společenství, do naší církve přijde, ba co víc – vyjít mu vstříc.

PÍSEŇ: NEZ 718 *Můj Bůh je můj štít*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, vyslechni prosím naše přímluvy.

Pane Bože, chceme být svobodní, ale přitom si pleteme svobodu se svévolí. Prosíme tě, doved' nás k pravé svobodě. Dej nám poznat, stejně jako marnotratnému synovi, že svobodný život je život s tebou a vzdálení od tebe přináší nouzi a strádání.

Pane náš, kéž si uvědomíme, co je v našich životech skutečně důležité, kéž na to přijdeme dřív, než to ztratíme.

Prosíme tě za odvahu, abychom se nikdy nebáli vrátit k tobě, do tvé náruče, ať už se zrovna cítíme jako syn, co všechno ztratil a utratil, anebo jako syn, který si myslí, že jeho hněv je spravedlivý. Prosíme za odvahu nejen pro sebe, ale pro každého, kdo tě hledá a touží po tobě.

Prosíme tě, ať dokážeme všem lidem přát jen dobro a tvou milost, prosíme tě, ať přijdeme na to, že tvá spravedlnost je milosrdenství. Kéž se tvá spravedlnost, tvé milosrdenství prosazuje mezi námi, v našem společenství, ve světě.

Prosíme o čistotu našich srdcí, o odvahu očistit i naše vztahy a věci, se kterými si nevíme rady. Kéž máme i my odvahu vyjít ze své špíny do tvé náruče, kéž i nám dojde, že to, jak žijeme, se nedotýká jen nás a našeho okolí, ale i vztahu s tebou. Kéž i nám dochází, že nejsme jen syny či dcerami, ale i bratry

a sestrami. Kéž nejsme lhostejní k tomu, co se kolem nás děje.

Prosíme tě Pane za nemocné, za ty, co strádají a žijí v zoufalství, prosíme ochraňuj a opatruj lidi osamocené, lidi na okraji. Dávej své zvláštní ujištění a blízkost těm, kteří trpí, kteří jsou pronásledováni nebo žijí ve válce.

Ve chvíli ticha každý z nás myslí na to, co jej nejvíce tíží. (*Chvilé ticha.*)

Společně k tobě voláme, jak nás to naučil náš bratr a Pán: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1Tm 1,12–14

POŽEHNÁNÍ

Požehnej vás a provázej vás všemohoucí a milostivý Bůh Otec, Syn i Duch svatý!

Pan Bůh ti teď žehná a tohle ti mám vyřídit: Že o tobě mluví hezky a s láskou a dává na tebe pozor. Že se na tebe rád dívá a když tě vidí, rozjasní se mu obličej a má tě rád a buší mu srdce láskou a hrdostí nad tebou. Že se v tobě vidí. A obklopuje tě svým Pokojem. *Šalom!*

PÍSEŇ: NEZ 188 *Neskládejte v mocných naději*

Pán je potřeby

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 24

PÍSEŇ: NEZ 421 *Otevřete brány hradeb kamenných*

MODLITBA

Hospodine, náš Bože,
ty jsi přišel do našeho světa v Ježíši Kristu. Připomínáme si toto nedělní ráno,
že na tomto světě vykonal své dílo naší záchrany. Ne někde z výšky, dole
na zemi jsi ve svém synu Ježíši konal dílo své spásy. A když ho lidé ukřižovali,
řekl jsi, že to ještě není všechno. A vzkřísil jsi ho z mrtvých. A i nám,
shromážděným u tvého slova, připomínáš, že to ještě není všechno, že tvůj
Syn jednou přijde v moci a slávě a přivede svět do poddanství tobě. Sami ani
často nevíme, jestli nás to těší nebo děsí. Těší nás to tehdy, když trpíme,
protože v tvém království je příslib toho, že věci nakonec budou jinak, než
to dnes vypadá. Ale často jsme zažraní do svých plánů a projektů, do svých
představ, co je a co není možné – a tvoje království nás spíš vyrušuje.
A tak tě Pane Bože toto ráno prosíme: dej, ať nás světlo tvé přicházející slávy
vytrhne od nás samotných k pohledu k tobě.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1Kr 1,28–40

PÍSEŇ: NEZ 188 *Neskládejte v mocných naději*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 21,1–17.

Dnes je Květná neděle, poslední před Velikonoci. Květná nebo palmová: podle ratolestí

a květů, které učedníci házeli jako projev úcty pod nohy oslíka s přijíždějícím Ježíšem. Připomínáme si jednu událost, která se odehrála týden před Velikonoci. Ježíšova služba se již chýlí ke konci. V Jeruzalémě se jeho nepřátelům podaří nechat ho zatknout, soudit a ukřižovat.

Posílá dva učedníky, aby přivedli oslici. Pojede na oslici. Na stejném zvířeti, jako jel kdysi podivný prorok Bileám. Také starozákonní král Saul se stal králem, když hledal otcovu ztracenou oslici. Davidova budoucí – již několikátá – manželka Abigail vsedla na osla, když se doslechla, jak hulvátsky se její manžel Nábal zachoval ke zbojníku Davidovi. Nebo třeba král Šalomoun si jel na mezkyni (kříženkyni koně a oslice) pro pomazání. Nebo třeba onen zvláštní prorok z 1. Královské, který po rozpadu jednotného království přijel do Bét El varovat před Božím soudem, ale nakonec ho kvůli jeho nedůslednosti přepadl lev a zadávil...

Jezdit na oslu je tedy opravdu riskantní záležitost! Osel není jako kůň. Je menší, někdy neposlouchá. V našich krajích je symbolem hlouposti. Na toho chce Pán Ježíš usednout při svém vjezdu do Jeruzaléma. Vždy se mi tajil dech nad tou opovázlivostí, s jakou si Ježíš půjčuje cizí oslici s mládětem. Počítá s tím, že to vzbudí nevoli. Představte si, že jde Ježíš kolem vašeho domu. O něj máte opřené kolo nebo před ním zaparkované auto. „Počkejte, počkejte, co to děláte!?“ vrhli bychom se jistě na dva neupravené mladistvé, kteří by nastartovali motor nebo na to kolo usedli. Pokud bychom je rovnou nepraštili holí. Nebo nezačali vytáčet 158. Někdo vám od domu bere auto nebo kolo, vy máte tolik štěstí a odvahy, že ho přistihnete a postavíte se mu – a tu slyšíte: Pán je potřebuje.

Možná tehdy opravdu platila větší vzájemná důvěra lidí dřívějších dob. Možná z té prosby učedníků bylo zřejmé, že si oslici půjčují jen na malou chvíli. Ostatně, podle přízvuku jsou to naši, Židé, žádní cizinci. „Pán je potřebuje,“ to může být ovšem také hlas policejní nebo armádní jednotky, která rekviruje po domácnostech, čeho se zrovna armádě nedostává. Není vyloučené, že věta „Pán je potřebuje“ byla blafem: hospodář samozřejmě nevěděl, jaký papaláš tu přijíždí. Ale kdyby odmítl a papaláš byl grázl, nedobře by se mu vedlo. Proto raději příliš neprotestuje.

Ať tak nebo tak, bezejmenný majitel oslic utrpěl ztrátu. Pro tento okamžik se dostal do evangelia. Stal se součástí přicházejícího království Božího. Svým majetkem, který

na chvíli dovedl pustit z ruky, uspíšil o něco příchod Božího království. Pán Ježíš skutečně do světa přichází tak, že má zapotřebí lidské pomoci. Není to „o nás bez nás“, je to mnohem spíše „pro nás s námi“. Kus spásy může do světa přijet v našem autě, za stokorunu, kterou jsme dali do sbírky.

A pak se, když mají vypůjčeného oslíka, spouští neuvěřitelné divadlo. Bylo to představení z rodu Jeremiášových demonstrací v jeruzalémském chrámu. Byla to taškařice na téma přicházejícího království. Představení, které přitáhlo spoustu okolo stojících. Tlučení větvemi stromů o zem a jejich rozprostírání na cestu, rozkládání plášťů na zem – to je snad nějaký ozvuk svátku stánků, zároveň to připomíná slavnostní koberec, který se tu rozprostírá před přijíždějícím vladařem. Osel s přehozeným vypůjčeným pláštěm některého ze sympatizantů vypadá jako zmenšenina bojového oře. A zástupy prozpěvující kousky žalmů. Pozor: mesiášské žalmy, které opěvují příchod židovského krále. „Hosana, syne Davidův.“ Vzrušení z toho, že se zde nahlas vyslovuje něco, za co se chodilo do vězení, protože Židé přece žádného krále nemají.

Je zvláštní, jak rychle se nálada davu umí zhoupnout. O několik dní později bude v Jeruzalémě podobný dav křičet a žádat Piláta: „Ukřižuj!“ Možná se zklamali, čekali něco velikého a převratného – a místo toho jen pár převrácených stolů penězoměnců. Ale možná se někteří od prvního volání po to druhé, na nádvoří Pilátova domu, ani příliš nezměnili. Možná totiž to jejich první volání bylo opravdu především taškařicí, povyražením, vítaným vytržením z nudy. Zevlovali na tržišti, když tu se strhl křik: „Pojďte se podívat, Nazaretský přijíždí, ano, opravdu ten, co na něj mají naši kněží spadeno.“

Ježíš na oslátku. Na vypůjčeném oslátku. Obklopen davem, z něhož dva to nemyslí úplně stejně. Jeden zde vidí provokaci, drzost, taškařici. Jiný možná něco vážnějšího. Evangelista Matouš nám ukazuje, jak ten mnohoznačný obraz máme vykládat: Jako příjezd Božího mesiáše. Na pomoc si Matouš vzal jednu pasáž ze starozákonního proroctví Zachariášova: *Rozjášej se, sijónská dcero, / dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! / Hle, přichází k tobě tvůj král, / spravedlivý a zachráněný, / pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.* (Za 9,9)

Matouš dává události význam za pomoci starozákonního svědectví. V něm nalézá klíč k události, kterou by jistě mohl vykládat i jinak. On ji ale nyní vykládá jako příjezd Mesiáše.

Celý příběh je nám potěšením a povzbuzením ve třech ohledech:

Pán Ježíš přijíždějící na oslátku do Jeruzaléma dnes pro nás otevírá Velikonoce. Kolem Velikonoc je někdy také mnoho karnevalového hluku. Do toho ale mlčky přijíždí Pán Ježíš. Tady na oslátku se podobá narozenému v jeslích: nemluví, prostě přibyl, vystaven neporozumění i zkreslení. Ale je to Boží akce, „*přichází Bůh a nehodlá mlčet*“ (Ž 50,3), ten tichý a pokorný si nakonec prosadí svou, s námi nebo bez nás – ale pro nás je nejlepší, když to bude s námi.

A to je to druhé. Příběh nám ukazuje, že to Boží přicházení po nás něco chce. Někdy je to půjčit oslíka, někdy něco jiného. Občas na nás uhodí třeba i neurvale, beze slova „prosím“, jako na bezejmenného majitele dvou oslíků z Betfagé. Nebraňme se tomu, protože právě tím, co obětujeme, co pustíme a dáme, právě tím se dostáváme do Božího království.

Ale to čtení nás posunuje ještě k něčemu třetímu: Učí nás „aktivnímu vidění“. Ježíšův příjezd byl, jak jsme řekli, mnohoznačný. Evangelista ho vírou zahlédl jako naplnění Zachariášova proroctví. Rozpoznal tak něco, čeho si nevšiml žádný jiný evangelista. A to je možnost přichystaná i pro nás. Jako Boží synové a dcery smíme i svoje všední dny s jejich starostmi i radostmi vidět jako místo, kudy přichází Boží království.

PÍSEŇ: NEZ 406 *Dej nám moudrost, odvahu*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

dej, ať v našich životech rozeznáme, když přicházíš. Třeba to bude jako Ježíš na oslátku nebo jako někdo, kdo potřebuje pomoci. Dávej se nám poznat a přijímat tě.

Pane Bože, vzýváme tvou královskou moc nad válkami. Tvá moc je větší než všechny rakety, drony, děla a vojska pozemní i námořní. Prosíme tě, zastav zlobu, která válku způsobila, buď s těmi, kdo za svou zemi bojují, buď s ženami, dětmi a starými lidmi, kteří byli vyrváni z obvyklého života a pohrávají si s nimi síly, kterým nerozumí.

Pane Bože, vzýváme tvou královskou moc nad těmi, kteří páchají násilí, a prosíme, aby ses jim dal poznat jako král, přijíždějící na oslátku...

Prosíme tě za své přátele, kteří jsou nemocní, zarmoucení, zklamaní, opuštění. Každý z nás má před očima ty své, za ně tě prosíme a je odevzdáváme tvé milosti.

Prosíme tě také za ty, za něž nikdo neprosí, kteří zůstali sami, zapomenuti, spějící ke smrti. Přicházej k nim, ujímej se jich, doprovázej je svým světlem. A skláníme se před tebou ve společné modlitbě, kterou jsi nás naučil: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: NEZ 402 *Ó, Pane můj*

POŽEHNÁNÍ: Ef 1,17–19

PÍSEŇ: NEZ 426 *Ať chrání nás Bůh*

Bylo by nám jako ve snu

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 126,4–5

PÍSEŇ: NEZ 431 *Navštiv nás, Kriste žádoucí*

MODLITBA

Hospodine, náš Pane,
děkujeme ti za dobu, ve které žijeme. Děkujeme ti za svobodu, ve které především my sami naplňujeme své touhy a přání. Ty dáváš svým lidem důvěru a očekáváš, že ji nezklamou, avšak často docházíme k poznání, že tu svobodu často naplňujeme opravdu sami, bez tebe, tvé přítomnosti, tvého slova a pomoci. A tak o svou svobodu pak horko těžko bojujeme, ztrácíme ji. Navracej ji, obrať naše příběhy k radosti a pokoji.
Ať k nám i dnes zazní dobré a nadějně slovo, které nás provede šedivými dny, únavou i zklamáním. Buď nám nablízku, prosíme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 9,1–8

PÍSEŇ: S 187 *Mosty*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Ž 126.

Žili jste, milí přátelé, někdy jako ve snu? Nemyslím teď onen nechápavý výkřik „to se mi snad jenom zdá“. Mám na mysli krásné chvíle, snové, svobodné, zamilované, vítězné, kdy se člověka uvnitř dotkne něco krásného a vznešeného. Otevře se mu nějaké velké tajemství, kdy najednou vidí všechno v jiném, krásnějším světle.

Boží lid, Izrael, žije jako ve snu. Dostal svobodu. Poražený Izrael, zničený Jeruzalém, odvěčený lid do zajetí, dostal šanci na návrat.

Když Hospodin úděl Siónu změnil, bylo nám jak ve snu. Tehdy naše ústa naplnil smích a náš jazyk plesal. Tehdy se říkalo mezi pronárody: „Hospodin s nimi učinil velké věci.“

Po babylonském zajetí se zajatci vrací zpátky. Zpátky se vrací už jiná generace, která se v Babylonii narodila a vyrostla. Nikdo z těch, jejichž oči viděli starý chrám, už nejspíš nežil. A tak se vrací nová generace, která znala svou zemi a své svaté město jen z vyprávění svých otců a dědů. Jak jim jejich otcové a dědové svou zemi popsali? Nevrací se dnes do země převážně vysněné, která už není a možná ani nikdy nebyla? O čem navrátilci snili? Co měli před očima?

„Když Hospodin úděl Siónu změnil“ je poutní píseň. Možná vznikla právě na cestě zpátky do svého domova. I z minulosti našeho národa se dá vyčíst několik velkých událostí: sametová revoluce, konec války, vznik republiky, pro evangelíky třeba toleranční patent.

„Když Hospodin úděl Siónu změnil, bylo nám jak ve snu.“ A druhý den přišla realita. Všední den se svými problémy. I lidé, co cinkali klíči na náměstích, se vrátili do práce. I lidé po válce museli sečíst škody. Nedlouho po vzniku Československa přišla hospodářská krize. Po tolerančním patentu vznikly sbory, stavěly se kostely, provozovaly se školy. Lidé museli najednou platit a poslouchat povolání pastory, kteří měli mnohdy jinou zbožnost, než si lidé představovali. Po svatbě, kdy je novomanželům jako ve snu, přijde stavba domu, v zaměstnání spousta práce, děti se v noci budí, a když jsou v pubertě, tak zase v noci nespí a kdovíco dělají.

Izrael se pustil do stavby chrámu, ale na stavbu přišli i ti, kteří v zemi zůstali a často se smísili s jiným neizraelským obyvatelstvem. A teď si stěžují, že ti navrátilší nechtějí, aby se obnovy chrámu také účastnili, aby nepřinesli do Hospodinova chrámu nějakou pověru. Přicházejí problémy běžného života.

Kdo někdy žil jako v krásném snu, dříve nebo později se probudil. Jak se zase vrátit ke krásným snům a vizím? Jak chytout v životě opět lehkost? Jenže do stejné řeky podruhé nikdy nevstoupíš. Silné emoce v běžném životě chybí. Smutné by ovšem bylo, kdyby si lidé mysleli, že mají být běžnou součástí života. Správný a naplněný život by pak byl jen ten, ve kterém lidé zakouší velké věci a velké zážitky. Když si vzpomenu, jak

se například učí ve škole dějepis a jak my přemýšlíme o dějinách – učíme se především o zvratech, revolucích, pohromách a tragédiích. O tom, jak se lidem žilo v běžném životě, toho moc nevíme. V osobní rovině, když se loučíme při pohřbu s někým blízkým, zpravidla zmiňujeme jen ty velké zásadní události.

Mnohdy si i ve víře navykneme na představu, že víra a duchovní život se má vyznačovat silnými zážitky a zkušenostmi. A kde chybí, lidé si je potřebují navodit sami. Je přeci normální, že se nám Pán Bůh bude stále ozývat. Hledáme pak hned Boží vanutí za každým nevšedním zážitkem, a když bychom na ně pohlédli realisticky, jako by se nebe náhle vyprázdnilo a visela by z něj jen cedulka „na prodej“.

Žít z velkých emocí a pro ně je ošemetné, ale dokážeme to dlouhodobě bez nich? Něco z následných deziluzí možná tuší vracející se Izraelci, kteří putují domů (a to ještě vůbec nic neví o napětí kolem stavby chrámu). Poutníci prosí: Hospodine, změň náš úděl – doslova přiveď nazpět naše zajatce. Aha, tak oni možná někteří ještě zůstali v zajetí. Ještě nejsou svobodní všichni. Lidé se vracejí, jásají, ale stále ještě se slzami sejí a chodí s pláčem. Tak ne každá bolest je uzdravena a rána zacelena. Zůstává ještě mnoho nedořečeného a nevyřešeného. Asi jako v každém životě.

Hrozí tu však dvojí nebezpečí – jednak vytěsnění těžkostí. Život v iluzi, jak je všechno stále báječné. Z druhé strany však hrozí život v deziluzi, když je naopak všechno ve skutečnosti šedé a škaredé. Když pro problémy současnosti se zapomene na velké věci, které učinil Hospodin a jsou nezpochybnitelné. Pak se ze snů stane jen povzdech nebo ironický úsměv.

Proto žalm s radostí vzpomíná. Nezpochybňuje, co se stalo. Nechce si vzít z mysli tu velkou chvíli, která je vydala na cestu, i když možná ani netuší, že putují vstříc potížím. Možná takové vděčné vzpomínání a děkování při zpěvu žalmů dovede zpřítomnit dobré očekávání a naději, že bude dobře i jindy. Ti druzí, co se stali škarohlídy, jsou vděčností těžce oslovitelní. Mají z těch prvních dojem, že jejich radost je únikem. Neochotou se vyrovnat s jemnými nuancemi života, na které je člověk zpravidla podle tohoto pohledu jen a jen sám.

Proto žalm zpívá a oslavuje Hospodina, ale zároveň stále prosí. Ne všechno je snové. Může nás tím učit, abychom uměli žít v životě třeba i z jedné velké události, brát ji jako základní kámen. K ní se pak vracet a být za ni vděční. Podobnému postoji nás učí

i novozákonní spisy, které žijí z události Kristova vzkříšení, a přesto se nebojí nazvat problémy, které ve světě a v osobním životě zůstávají. Třeba Jakubova epištola, která je napsána pro křesťany do navzájem vzdálených sborů, ve kterých se objevují i neshody.

Adventní doba je dobou hledání úzké cesty mezi dvěma skalisky, kde se musíme na jedné straně vyhnout iluzím a na té druhé ztratit víry, cesty a světla ve chvíli, kdy člověk vnímá, že je té tmy více. Co svět světem bude a kdy my půjdeme po cestě života, budou se stále střídat dvojí chvíle – čas vítězství i proher. Ale možná úplně nejvíc budou časy běžné, všední, neurčité. V nich se musíme naučit žít, zaradovat se i si někdy povzdechnout. Však Boží syn, jehož očekávání nám advent opět převypravuje, také přišel do běžného lidského. Stal se plně součástí střídání chvil a časů. On nás vedl po cestě učenictví. Na ní se mimo jiné vyučuje, jak nabývat od Pána Boha síly, abychom se mohli vznášet jako orlové nad světem i jeho starostmi.

Ale až jednou Kristus přijde ve své slávě, toto střídání časů pomine. Bude už pak jen zázrak a jeden dlouhý sen, ze kterého nás žádný otravný budík neprobudí. A ten, kdo nespěl s pláčem doma s rukama v klíně, ale s pláčem vstal a vyšel rozsévat, ten ponese náruč snopů.

MODLITBA

Pane,

zažíváme občas zvláštní chvíle. Ty krásné se střídají s šedivými, někdy čas pádí tak rychle, že je pro nás vůbec problém se zastavit, přemýšlet a vnímat dobré věci kolem nás i v nás samotných.

Prosíme pomoz nám, ať umíme nést svá břemena a neustat v rozsévání dobrých věcí kolem.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 443 *K nám skláníš se, můj Králi*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný Bože,

kde se střídají chvíle velké radosti a zklamání, chvíle silné naděje s prázdnotou, drž každého člověka za ruku a proved' ho tísnivými

i kamenitými údolími k prameni, odpočinku.

Prosíme za ty, co dlouho žijí ve válkách. Co strádají a nemají kde najít zastání.

Prosíme za životy lidí, kteří žijí desítky let v nespravedlnosti. Ať neztrácejí naději i lidskost a vydrží čekat na pomoc.

Prosíme za země a společnosti, kde důvěřují svobodě a demokracii, ať usilování o ni nevzdávají ve snaze ten zápas předat těm, co s planými sliby se derou k moci.

Prosíme za ty, kteří byli kvůli něčemu nepochopeni a odmítáni, nabídli to dobré, ba nejlepší, a nebyli oceněni. Ať nezapomínají, že u tebe je taková spravedlnost, která rozhodně na dobré nezapomíná.

Prosíme za všechny, kteří se dostávají do problémů – existenčních, vztahových, zdravotních, časových. Ať se mohou udržet na nohou a mají dost sil vše složité překonat.

A spojujeme se ještě v modlitbě, kterou nás naučil tvůj Syn: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ř 12,10n

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je králem navěky a navždy; neopustil nás, nezapomněl. Zjedná pro všechny právo a milosrdenství. Proto se nebojte: Bůh je s vámi, abych vás zachoval. Jeho milosrdenství je věčné.

PÍSEŇ: NEZ 788 *Jsi naděje v zlých dnech*

I s apokalypsou přichází naděje

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 80,2–3

Milé sestry, milí bratři, přátelé v Kristu, vítám vás na dnešních bohoslužbách a hned v úvodu vás též zdravíme apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i našeho Pána Ježíše Krista.

PÍSEŇ: NEZ 452 *Zavítej k nám, Stvořiteli*

MODLITBA

Hospodine, králi věků nepomíjející,
tvé království v tomto světě již začalo. Mocnosti zla však na ně nepřestávají
útočit. Tento svět, tvé dobré stvoření, se otřásá v základech. Zemi a celý
vesmír ničí člověk svým bezuzdným sobectvím. I my se na tom podílíme.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi vstoupil na nebesa ke svému Otci. Jsi a zůstáváš
Pánem.

Máš moc chránit nejen svůj lid, ale celé Boží stvoření před zkázou. A nakonec
přijdeš v slávě soudit živé i mrtvé.

Dej, ať tě bděle očekáváme a s pozdviženou hlavou vyhlížíme své vykoupení.

Ty jsi nám je svou obětí připravil a dáváš nám je zvěstovat ve svém slově.

Nebe i země pomínou, ale slova tvá nepomínou. Na to spoléháme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 21,5–24

PÍSEŇ: NEZ 694 *Z milosti tak hojné*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 21,25–36.

Milí přátelé v Kristu, nacházíme se v období radostného očekávání příchodu Spasitele, tím se tedy myslí, že nad přípravami materiálními by v každém případě měly vyčnívat přípravy duchovní, tudíž by to měla být doba rozjímání a doba dobročinnosti. My v kostele si to možná uvědomujeme, ale tam venku je stále mnoho, přemnoho těch, kteří to ještě nepochopili nebo už zapomněli, a tudíž se ženou za pomíjivostí nabízenou tímto světem. A snad i proto, že těch venku je víc než nás v kostele, necháváme se možná občas tou světskou honbou za pozlátky strhnout také. To platí pochopitelně i na mou adresu.

A tak se my lidé většinově ženeme za krásným, barevným, přeleštěným blahobytem, pod kterým je skryta nadutost, pýcha a v neposlední řadě věčná nespokojenost. Za každou cenu to všechno musíme mít, protože neumíme jinak dát svému okolí ani sobě najevo to, že se máme stále velice dobře.

Ono je to těžké. Jak máme dát najevo, že se máme dobře, když to vlastně sami nevíme a chtěli bychom se mít ještě líp. Chtěli bychom ještě barevnější světýlka, ještě větší vánoční stromky, ještě větší naplněné ledničky, ještě větší a dražší dárky, a ty dárky chceme nejen dostávat, ale i kupovat druhým, abychom si nepřipadali tak sobecky...

Každým rokem se dostáváme do stejného kolotoče a neuvědomujeme si, že se ten kolotoč točí s každým rokem rychleji a rychleji, takže máme co dělat, abychom se udrželi být stále „in“, „happy“ a „free“ a zachovali si svou důstojnost právě lpěním na současných trendech, které se stále mění a rotaci kolotoče zvyšují. Bohužel. Vše, co tu říkám, se u mnohých lidí netýká jen předvánočních shonů.

Občas, když máme pocit, že jsme splnili vše, co jsme si předsevzali, nebo se zastavíme, jen abychom si odpočinuli a nabrali nový dech, nadšeně jak malé děti zhodnotíme situaci: Hledíme kolem sebe a vidíme, že všechny ty nazdobené domy, ulice, stromky, všechna ta blikající světýlka, ozdoby, dárečky, vůně svařeného vína i spálené klobásky pouličních občerstvovacích stánků na ulicích před vyšňořenými obchodními domy, a dokonce i zvuk z reprobeden v podobě stále dokola zpívajících koled, které nám už měsíc lezou na nervy, že je to vlastně strašně krásné, pestré, a na malou chvíli možná propadneme pocitu, že je to snad až neuvěřitelně „božské“... „Pane Bože,“ povzdechne si. „Podívej, Pane Bože, jak je to úžasné. To všechno jsme dokázali my lidé! Je to sice honička, stojí nás to spoustu energie, času, a hlavně těch peněz... ale řekni, Pane Bože, že to stojí za to?! Že jsme my

lidé skvělí, když dokážeme vytvořit takovou nádhernou pestrobarevnou zářivou atmosféru Vánoc?!“ A možná tiše pokrytecky dodáme: „Vždyť každé to světlo je přeci symbol naděje,“ i když už dávno nevíme, kde onu „naději“ máme hledat...

Jenže i nad tím vším jako by suše zněla Ježíšova slova: *„Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozmetáno.“*

Taková odpověď shůry by nás asi zaskočila. Taková dřina, tolik jsme tomu obětovali, a teď taková odplata? To si přeci nezasloužíme! To by bylo nespravedlivé! Nechápeme, když se nám tak daří, co by se muselo stát, abychom o takovou nádheru a zároveň úctu a obdiv k nám lidem přišli.

Jenže ať chceme či ne, tato odpověď nepatří jen zvědavým učedníkům a nevztahuje se jen na chrám v Jeruzalémě. Náš duchovní chrám jsme dávno vyměnili za komerci, tržní ekonomiku a životní styl, který jsme si sami naordinovali a který je stále náročnější.

Místo na oltář hledíme do výkladních skříní, na všeliké reklamy, kterých je tolik, že před nimi není úniku. Sledujeme současné trendy, které určují, kým bychom měli být, jak správně žít, bez čeho se v našem životě neobejdeme.

Se strachem, abychom údajně o plnohodnotný život nepřišli, se řídíme tím, co nám zažitý „systém“ či někdo, koho vůbec neznáme, předkládá. Tomu jsme začali sloužit už dávno a nyní jsme se stali toho všeho otroky. Z těchto pozlátkových kamenů je vystavěn náš nový vnitřní chrám. Naštěstí ani z toho nezůstane kámen na kameni a všechno bude rozmetáno.

Když už se s takovým osudem nějak vnitřně vyrovnáme a dostaneme se do stavu, kdy zatoužíme s tím něco udělat a třeba i v sobě něco změnit, možná nás napadne otázka stejná jako tenkrát učedníky. Nezeptáme se však proto, abychom s nadšením takový konec přijali, ale proto, abychom zjistili, zda máme ještě čas něco udělat, neboť nechceme být rozmetáni s tím marasmem, který jsme si v tomto světě způsobili, a vlastně nechceme přijít ani o ten úžasný marast, který nám doposud dává smysl života. *„Mistře, kdy to nastane? A jaké bude znamení, až se to začne dít?“*

A protože Mistr, Pán Ježíš, je velice trpělivý a má nás rád, také nám rád odpoví. Jenže z toho, co nám nyní řekne, nebudeme nadšeni stejně, jako z toho, že vše, co vidíme, bude rozmetáno. Předloží před nás totiž následující výčet všeho, co se bude dít a seznam všech

znamení, která budou znatelná, čitelná, a hlavně stejně srozumitelná – jako když se zazelenají lístky fíkovníku či jiného stromu a my tak víme, že léto je blízko:

„Mějte se na pozoru, abyste se nedali svést. Neboť mnozí přijdou v mém jménu. Nechoďte za nimi. Uslyšíte o válkách a povstáních. Povstane národ proti národu a království proti království. Budou veliká zemětřesení a v mnohých krajinách hlad a mor, hrůzy a veliká znamení z nebes. Zradí vás i rodiče, bratři, příbuzní a přátelé. Někteří z vás budou zabiti pro mé jméno. Běda těhotným a kojícím v oněch dnech! Bude velké soužení na zemi. Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře. Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. Neboť mocnosti pekelné se zachvějí...“

Hrůza a děs! Lepší scénář pro budoucnost jsme si nemohli přát. Když si začneme uvědomovat, co nás vlastně čeká, přestože víme, že nemáme kam utéct, toužíme vzít do zaječích, prchnout, někam zmizet. Jenže místo toho se nám podlamují kolena. Mistr Ježíš snad stihne ještě pro povzbuzení dodat: *„Neděste se: neboť to musí nejprve být, ale konec nenastane hned.“*

To se lehce řekne – neděste se... Jak to máme udělat, abychom se neděsili?

Jak už to bývá, člověk je velice vynalézavý tvor, a tak si skulinku přeci jen našel. Přestal to poslouchat, a když, tak jen povrchně. Všechna ta znamení, která jsou sice nepříjemná, ale nutná, jsme my lidé přestali vnímat. Není se co divit. Tak trochu jsme otupěli. Ta slova katastrofického scénáře a výčet všemožných znamení ukazujících jasně na příchod Syna člověka tu už dávno jsou. Přes dva tisíce let. Možná i dýl... Takhle dlouho se na světě dějí všechny ty prorokované prapodivné věci – od válek, nenávisti mezi národy, přes nenávist vůči křesťanům, kdy mnozí přišli o život, přes různá zemětřesení, tornáda, tsunami, krupobití a jiné katastrofy až po rozepře mezi generacemi nejen v rodinách. Někde vzadu sice víme, že se to už dávno dělo, učili jsme se o tom ve školách a denně slyšíme ve zprávách ze všech možných médií, co se děje ve světě i dnes. Ale nic moc to s námi už nedělá. A to, že se my sami máme dobře a užíváme si hojnosti, nám také dopomohlo k tomu, abychom na některé věci zapomněli a k tomu, co se děje dnes, jsme se naučili být slepí nebo alespoň lhostejní, i když třeba z pocitu bezmoci. Jenže si zároveň neuvědomujeme, že jsme tím vším také ztratili cit a vnímavost pro znamení, která zvěstují, že když se všechny ty věci nám nepříjemné dějí, že to znamená – že je blízko

království Boží!

Se zakrytým pohledem na výčet katastrof se nám zakryl pohled na to nejpodstatnější – na to, co ta znamení znamenají, co nám říkají, co zvěstují. Vždyť Ježíš mezi řádky seznamu katastrofického scénáře vložil také slova naděje, podpory. Neustále nám dává ujištění, že nás v tom nenechá, a pouze nás vyzývá k ostražitosti, protože kdykoliv v době, kdy se dějí všechny ty nepříjemné věci, můžeme *„uzříť Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou“*. I proto říká *„Neděste se!“* Ale naopak: *„Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.“*

Nemusíme se bát, protože s tímto nepříjemným dějstvím v tom našem dramatu přichází i vyhlídka scény závěrečné, která nám, budeme-li bdělí, přinese konečné a věčné vysvobození, klid, mír a pokoj. Ten den je blízko.

Milí přátelé, bratři a sestry, je moc dobře, když v době adventu se jako křesťané připravujeme na vánoční zvěst o příchodu Krista v podobě malého nemluvněte. Je to součást kontextu celého příběhu spasení, stejně jako zvěst velikonoční o ukřižování a vzkříšení. Jenže čas plyne a pro nás mnohem důležitější je uvědomit si, že nad námi je ještě jiný advent, který netrvá pouze čtyři týdny. Čas tohoto adventu – nebo chcete-li tohoto „příchodu“ – má ve svých rukách sám Bůh, a jak bude dlouho trvat, nikdo nevíme.

Vánoce stejně jako Velikonoce nás pouze odkazují na jakýsi počátek Kristova působení, tedy toho, co už se odehrálo. Ano, i zde už zaznělo: „Dokonáno jest!“ Toho se držme a tomu důvěřujme.

Jenomže tím příběh dějin „spasení“ ani ten příběh náš ještě nekončí. Dnešní perikopa nás povzbuzuje a nabádá, abychom očekávali příchod Krista, ale především ten příchod Krista druhý. A to už není jen na Bohu, ale i na nás. A protože má Ježíš předem oprávněné obavy, neb to naše lidské pokolení dobře zná, abychom si to zbytečně nekazili nebo abychom si to zbytečně nekomplikovali, varuje nás a dává důraz nejen k otevřenému vnímání znamení, ale také k neustálé bdělosti a připravenosti: *„Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí a aby vás onen den nepřekvapil jako past. Neboť přijde na všechny, kteří přebývají na zemi. Buďte bdělí a prostě v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanout před Synem člověka.“* A dodává: *„...ani vlas z vaší hlavy se neztratí. Když vytrváte, získáte své životy.“* Amen.

PÍSEŇ: NEZ 431 *Navštiv nás, Kriste žádoucí*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

ty přicházíš a jednou přijdeš v moci a slávě soudit živé i mrtvé. Dávej nám svého Ducha, abychom v soudech, kterými prochází církve i národy, rozpoznávali znamení tvého příchodu a byli bdělí.

Prosíme za státníky a vědce, aby bděli nad tvým stvořením. Dej, ať dovedou bránit všem, kdo chtějí dary tvého stvoření užívat kořistnický a na úkor druhých.

Modlíme se za sebe a všechny, kdo se v starostech o svoje štěstí stávají otroky sobectví a zapomínají na tvůj příchod.

Modlíme se za tvoji církve všude ve světě. Dej, ať vykupuje čas službou lásky a zastáváním ukřivděných, pomocí trpícím, úsilím o mír a pokoj.

Dej, ať uprostřed tísně tohoto světa se vztyčenou hlavou vyhlížíme tvůj příchod; ať tě radostně přivítáme v hodinu své smrti; ať jednou vzdáme slávu tvému i našemu nebeskému Otci ve společenství církve zvítězilé.

Náš milostivý Bože, chceme se ve společné modlitbě přimlouvat i za naše sestry a bratry, kteří z důvodů nemoci nemohou navštívit naše společenství. Dopřej jim uzdravení a dávej jim poznat svou blízkost, naději a jistotu že nejsou sami.

V tiché modlitbě ti předkládáme i další naše prosby. (*Chvilé ticha.*)

Voláme k tobě tak, jak nás to naučil náš Pán: Otče náš...

POSLÁNÍ: Ř 15,4-7

POŽEHNÁNÍ: Ž 67,2n.7b.8

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář. Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása. Bůh nám žehná, Bůh náš. Bůh nám dává svoje požehnání. Nechť se ho bojí všechny dálavy země. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 472 *Aj, růže rozvila se*

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Třetí Mojžíšova	24,15-22	70
Soudců	13,2-5.24	47
První Samuleova	28,3-11	41
První Královská	1,28-40	81
Žalmy	5	59
Žalmy	25,1-11	35
Izajáš	53,1-7	27
Izajáš	65,17-19.25	53
Evangelium podle Matouše	6,25-34	21
Evangelium podle Matouše	9,1-8	87
Evangelium podle Matouše	27,38-46	16
Evangelium podle Marka	1,9-15	63
Evangelium podle Lukáše	5,27-32	9
Evangelium podle Lukáše	21,5-24	93
První list Timoteovi	1,12-17	75

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

První Mojžíšova	9,8-17	63
Pátá Mojžíšova	6,10-12.20-24	21
První Samuelova	28,12-25	41
Jób	23	16
Žalmy	5,5-8	59
Žalmy	126	87
Evangelium podle Matouše	2,13-15.19-23	48
Evangelium podle Matouše	5,38-42	70
Evangelium podle Matouše	16,13-27	28
Evangelium podle Matouše	21,1-17	81
Evangelium podle Lukáše	7,36-50	36
Evangelium podle Lukáše	15,11-32	75
Evangelium podle Lukáše	21,25-36	93
Evangelium podle Jana	20,19-31	54
První Timoteovi	1,12-17	9

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Ivo David, Alžběta Hatajová, Ondřej Ruml

Editorka, technická redaktorka, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka: Ester Karásková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, 111 21

Praha 1, telefon: 224 999 236, ceskybratr@e-cirkev.cz, ceskybratr.cz

© Českobratrská církev evangelická 2025

